

Ami kívülről szépnek látszik, nem biztos, hogy belül is hibátlan! Fogaira is vonatkozik ez a megállapítás. A sokszor alig észrevehető fogkö alattomos ellensége a fognak. Hatásos leküzdésére a szulfurizoleátot ismerte el a tudomány.

Ezért reggel, de főként este

A Kalodont ma is változatlanul tartalmazza a szulfurizoleátot, a fogkö bevált ellenszerét!

KALODONT
fogkö ellen!

Magyar gyártmány

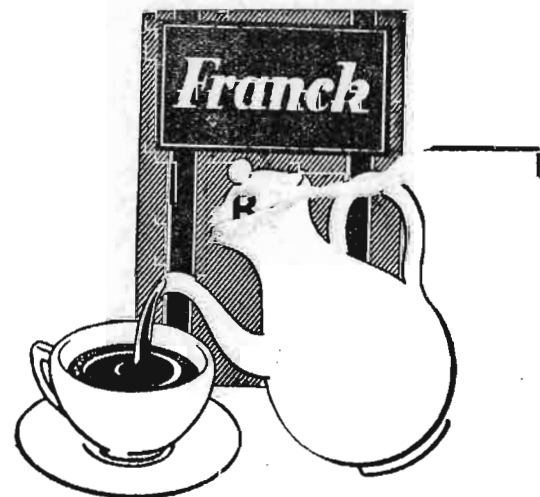
Cipők, csizmák, szijazatok nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

VAKÁNY

KALAPOSI MESTER

Baross Szövetség tagja.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÜT 33.
TELEFON: 130-455.

MAGYAR CSENDŐR

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
II., Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, féltre 12 pengő.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.342.

Megjelenik
minden hónap 1-én
és 15-én.

Nemzetünk szolgálatában meg lehet halni, de elfáradni - soha.

Kulási László

Ez ma az első parancsolat minden igaz magyar számára. Nem élhet a magyar ég alatt olyan férfi, vagy nő, de még csak serdültebb gyermek sem, aki át ne érezze és életcéljává ne tegye Nemzetvezetőnknek ezt a megnyilatkozását.

A nehéz magyar sors küzdelmekkel telt évszázadai elevenednek meg lelki szemeink előtt, az önfeláldozásnak ragyogó példái, a hősi kiállás, a mindig túlerővel szembenálló, hazáját védő magyar haláltmegvető bátorsága, aki átvészelt tatárt, törököt, harcolt magára hagyva világhatalmakkal éhesen, lerongyolódva, doronggal, kaszával. Alig van még a világon a magyarhoz fogható nép, melynek mostoha történelmé annyira beigazolta volna, hogy ami hiányzik anvagiakban, az pótolható a lélek erejével. Ezért tudta jóra fordítani mindig a nagy csapásokat, ezzel az elpusztíthatatlan lelkével lábalt ki minden balsorsából, mert — nem fáradt el soha s ha kellett, meghalt nótaszóval, mosolygva. Ez a magyar lélek iratlan illemszabálya, ezt megenni természetes dolog, kitérni előle: szégyen és gyalázat, nemcsak az egyénre, de a családra és az egész falu népére.

Az örökké veszedelmek között élő népek kifinomult megérzésével érezte meg mindig a magyarság, hogy honnan fenyegeti az igazi veszély s ki a halálos ellensége. Ezzel az ellenséggel nem békült meg, nem fogott kezet soha, hanem verekedett életre-halálra, míg csak felül nem került, vagy halálra nem fásztotta ellenségét. Ő azonban nem fáradt el, mert tudta, hogy a harcba belefáradása egyenlő lenne megsemmisülésével.

Történelmünk, harcos múltunk ezt a tanulságot tárja elénk s ma meg kell állanunk e mélységesen komoly tanulság előtt. Történelmünk odaáított ismét a választást elé: hazánkért, fajtánkért életre-halálra

harcolni és győzni, vagy elfáradni és — megsemmisülni. Más út nincs! Aki mást mond, azt vaksággal verte meg az Isten, vagy nyílt ellenség. S minthogy a nemzet élete nem függhet egyesek kénye-kedvétől, nem bízhatjuk a lelkiismeretlenekre, közömbösökre és sötét lelkűekre, — mert csak ezekről lehet szó —, hogy hajlandók-e harcolni és az embertől telhető legnagyobb áldozatot meghozni a nemzet életéért, vagy pedig egyszerűen elfáradnak, félreállnak, szabotálnak. Ezeknek pusztulniok kell, mert ha elnézzük a „fáradtságukat“, rettenetes árat fizet érte a nemzet. Nincs mentség ezekre a félreállókra, akik a valójában nem is fáradtak, hanem gyávák, meghunyászkodók, vagy pedig az ellenség érdekeit szolgálók.

A nemzet minden egyes tagjára áll ez az igazság, akár fegyverrel kell elegendő tennie kötelességének, akár a műhelyekben, a mezőgazdaságban vagy irodákban. A nemzet szolgálata mindenütt szent kötelesség, nem szívesség!

A magyar csendőrré, mint a nemzet leghívebb szolgájára hárul az a feladat, hogy megtalálja és kiemelje ezeket a „fáradtakat“, az egészséges testnek ezeket a fertőző csirákat és oda állítsa őket ahol elveszik méltó büntetésüket. Mert ma nem lehet „fáradt“ magyar, csak olyan, aki összeszorított foggal és ököllel küzd s ha kell, meghal a szebb és boldogabb magyar jövőért.

A történelem számontartja, hogy a magyarság legsúlyosabb megpróbáltatásában hogyan álltuk meg a helyünket s úgy fizet gyermekeinknek, ahogyan mi, apák, szolgáltunk. Ez a szolgálat pedig megtízszerezett erőfeszítést, tíz talpig ember munkájának vállalását követelt meg minden magyartól.

Ehhez adjon az Isten erőt minden magyar testvérnek!

Közös a harc, közös a cél és közös lesz a győzelem is!

Irta: KERÉKES BÉLA dr.

Az új világnézet nacionalista és szocialista Európája hősi életszemléletben nevelt, erőlelkű és harcraedzett férfiakból épít bevehetetlen sáncokat. Ezeket a sáncokon véres fejjel torpan meg a világ minden tájáról ádáz gyűlölettel rohamozó áradat. Esztendők óta hiába hajszolnak embermilliókat a nyugati harcterekre a szabadkőműves és zsidókapitalista önzés kalmárjai és uzsorásai, felvonulva a fél világot, az új világnézet erőlelkű harcosai állják a harcot. Esztendők óta hiába öntenek züllött, erkölcstelen és állati vérengzésre nevelt emberhullámokat a Dzsingisz kánok vérszomjas utódai az új világnézet keleti sáncai ellen: olyan népek állnak itt a vártán, amelyek inkább vállalják a nagyszerű halált, mint a sötét ázsiai rabszolgaságot. Csodálatos erő sugárzik az európai új világnézetben feltámadt népek sáncai közül. Csodálatos lelkeség tartja fenn ezekben a népekben a haláltmegvető hősiességet. Hacsak az önzés által összezsarolt aranyakkal vásárolt fegyverek millió védelmeznek az európai népek szabadságát, régen összeomlott volna az új világnézet európai vára. Ha csak dollárokon vásárolt zsoldosok állnának az európai kultúra sáncain, régen hamuban és üszökben heverne mindaz, amit évezredek kultúrfejlődése épített. Csodálatos erő, hősiesség és győzniakarás sugárzik az új világnézet európai sáncairól, mert a fegyverek erejét az új világnézetben megtisztultak erkölcsi ereje és az új világnézetben egymásra tájált és egymást megsegítő népek testvéri összefogása és közös sorsvállalása erősíti legyőzhetetlenül hatalmassá.

Ma — a világnézet háború hatodik esztendejében — az új világnézet harcát és ennek a harcnak véres könyörtelenségét és lemondásait csak azok a népek tudják vállalni, amelyek nem politikai érdekből és számításból, hanem a legszentebb meggyőződésből olvadtak bele az új világnézet erkölcsi és harci közösségébe. Viszont elbuktak azok, amelyek az új világnézet erkölcsi, szellemi és anyagi igazságait nem ültették bele a Munkás és Fegyveres Nemzet tudatába. Elbuknak azok, akik nem ismerik fel azt, hogy a liberalista és zsidókapitalista hatalmak nem tűrnek szabad népeket, hanem csak verejtékező rabszolgákat; a bolsevizmus pedig — minden barbárságával és alacsonyrendűségével — csak egyedül akar uralkodni és nem tűr meg maga mellett magasabb kultúrájú és szabadságra vágyó másokat. Ugy a zsidóság világhatalmi törekvései által előkészített rabszolgaság, mint pedig a bolsevizmus alacsonyrendűségének gyűlölete, egyformán a megsemmisülést jelent azokra a népekre, amelyek nem akarják, vagy tudják — a legvéresebb harcok árán is — kivívni az új világnézet végleges győzelmét és ezzel a fennmaradásuk biztosítását.

Ennek a megsemmisülési veszélynek felismerése hívta fegyverbe — ezelőtt majdnem hat esztendővel — a német, olasz és japán népet és ez

állítja megingathatatlan fegyvertársi sorsközösségbe ezekkel a népekkel a Hungarizmusban új életet vállaló magyarságot is. Így alakult ki az a szoros és felbonthatatlan sors és harci közösség, amely a halálig kötelez. És a német nép és Fegyveres Nemzet esztendők óta sorozatosan tanujelét adta annak, hogy ezt a fegyverbarátságot szentnek tartja, vállalja és minden áldozattal be is tartja. Esztendők óta — rettenetes túlerővel szemben és a legnagyobb anyagfőlény ellenére is — keményen és fáradság nélkül dolgozik és harcol a német nép egyrészt saját fennmaradásáért, másrészt a vállalt fegyverbarátság maradéktalan és becsületes teljesítéséért. A német népet ebben a harcban sohasem vezette imperialista szándék, sohasem tekintette a fegyvertársak emberi és gazdasági értékeit szabad zsákmánynak. Ha maradéktalanul ki is ürítette azokat a területeket, amelyeket a háború időleges területi hullámzásai folytán feladásra kerültek, tette azt azért, hogy minden értéket elvonjon az ellenség elől, hogy az ellenség ereje ne növekedjék a fegyvertársak értékeivel. És tette azt azzal a becsületes akarással, hogy a kipusztított területek újjáépítésénél ugyanúgy ott fog állni minden erejével és bajtársi támogatásával azok mellett, akik az új világnézet győzelmének kiharcolásáért hoztak nagy népi és emberi áldozatokat.

Az a fegyveres és munkás sorsközösség vállalás, aminek a német nép sorozatosan és becsületesen tanujelét adta, megrendíthetetlen erőssé teszi a háború viharában dolgozó népek szilárdságát és állóképessé a küzdők egymást megsegítő harcát. Így olyan hatalmas erő alakul ki, amelyet hiába ostromolnak a túlsúlyban lévő tömegek és hiába támadnak sohasem képzelt anyagcsaták. Érzik ezt ellenségeink is és ezért az emberi és anyagtömegek bevetése embertelen pocskolása és esztelen pazarlása mellett, a propaganda minden eszközével — a legbecstelenebb, hazugabb és aljasabb eszközökkel is — sorozatosan kísérleteznek a sors-, munka- és fegyverközösségben harcoló népek egymás elleni uszításával. Ebben az aljas propagandahadjáratban alázatos kiszolgálók voltak azok a magyar kormányzati rendszerek és érdekcimboraságok, amelyek eladták magukat az angolszászok zsidókapitalista hatalmi törekvéseinek. Ezek a kormányzati rendszerek, nemcsak hogy megtűrték, hanem burkolt alátomossgal és minden eszközzel elő is segítették azt a propagandát, amelynek célja a magyar népben a németgyűlölet felkeltése és fenntartása volt.

Éveken keresztül eltűrték és elősegítették azt a sötét földalatti propagandát, amely hamis adatok tömkelegével hirdette azt, hogy a magyarság munkája, termelése és gazdasági erő kifejtése német szolgaságban áll. Terjesztették azt a hazugságot, hogy azért rongyos, kiéhezett és fáradt a dolgozó magyarság, mert munkája gyümölcsét a németek saját imperialista háborújuk céljaira rabolják el. Ezzel a hazugsággal szolgáltak egyrészt az őket megfizető angolszász és zsidó érdekeknek, másrészt ezzel akarták lefedni azt a való tény, hogy ezek a hatalmi érdekcimboraságok dolgoztatják rabszolgaként a magyar parasztot, munkást és értelmiséget egyaránt. Hirdették azt, hogy ez a világnézet háború nem a

Szálasi Ferenc, Magyarország Nemzetvezetője kitünteti a harctéren érdemeikért szerzett honvédeinket.

magyarság háborúja és ha részt is veszünk ebben a háborúban, ez is csak a németek erőszakos magatartása miatt van. Ezek terjesztették és hirdették azt is, hogy a bolsevistáknak nincsenek leigázási szándékaik a magyarsággal szemben, pedig akkor már minden tisztán látó és becsületesen gondolkodó látta és tudta azt, hogy a szovjet a magyarság teljes és végleges kitelepítését és kiirtását határozta el. Belepréselték a köztudatba azt, hogy a bolsevisták nem kegyetlenséget, nők megpecstelenítését, gyermekek elhurcolását, rablást és gyilkolást hoznak, hanem békét és jólétet. Így akarták kiölni a küzdelem vállalásának tudatát és az árulás és fegyverletétel becstelenségére lealacsonyítani a magyarságot.

A Hungarista Mozgalom volt az, amely megindulása óta — az ezért ellene indított üldöztes dacára — szembeszállt ezzel a gyáva és hazug propagandával. Tette azt azért, mert világosan látta azt, hogy a német nép az, amely áldozatos harcával szembeszállt azzal a bolsevizmussal, amely több mint húsz esztendő háborús felkészülésével megsemmisítő csapásra készült az új világnézet könnyel és vérrrel szerzett berendezkedése ellen. És meglátta azt, hogy csakis ennek a hősi életszemléletben újjászületett népnek az oldalán lehet lerázni a világ zsidóságának zsarnoki uralmát. Tette ezt azért, mert a német nép önfeláldozó segítségében találta meg azt a testvéri jobbot és fegyverbarátságot, amellyel győzelmesen lehet megvívni ezt a

könyörtelen élet-halál harcot. Könyörtelen élet-halál harc ez, amelyben az egyik félnek pusztulnia kell. Ez a letagadhatatlan tény hallatlanul felerősíti az új világnézet harci erejét és ez a tény mindenre kötelez.

Akik nem akarják ezt a tényt felismerni és a rágalmak szennyes áradatával támadják és szennyezik azt a testvéri összefogást és fegyverbarátságot, amelybe egy sorba állt a német nép és a Hungarista magyarság, azok ellenségei a magyar életnek. Aki pedig ellenség, arra csak egyféle sors várhat: a megsemmisítés. Akik megneveltek sötét célzattal rágalmakat szórnak a német népre, árulói a magyar érdekeknek is és cimborái a zsidóságnak és a nőket becstelentető és tömegeket gyilkoló bolsevistáknak. Minden szó és mondat, amelylyel gyengíti valaki a magyar-német testvériség erejét és a fegyverbarátság erejét, újabb száz és száz magyar nő tisztaságát dobja oda a bolsevisták állati ösztönének, ezer és ezer újabb magyar otthon feldúlását segíti elő és újabb ezer és ezer magyar testvért szakít ki a magyarság testéből, hogy ezek is vánszorogva induljanak el az ázsiai kényszermunkák haláltáborai felé.

Akik azonban józan ésszel ismerik fel a történelmi helyzet szabta irányt, szentnek tartják a becsülettel adott baráti jobbot és így harcolják végig a közös sors közös harcát: azok tevélegesen járulnak hozzá a győzelemhez és ahhoz a megbecsüléshez, amely mindazok osztályrésze lesz, akik még a

halálos veszély idején is becsületesek tudtak maradni. Akik ilyen magatartással erősítik a győzelem lehetőségeit, azok részesei is lesznek a győzelem utáni szabad és boldog Európa nacionalista és szocialista közösségnek. Részesei lesznek olyan Hungarista közösségi életnek, amelyet a történelem szabott ki Közép-Európában a magyarságnak.

Ezzel a tudatossággal vállaljuk azt, hogy aki ellensége annak a német népnek, amely ma vére áldozásával védelmezi a magyar fővárost és helytáll azok helyett a gyászmagyarok helyett is, akik megfelekeztek nemcsak az adott szó szentségéről, hanem a legszentebb hazafiúi kötelességről: a hűségről is, azok ellenségei a magyarságnak is. Mivel pedig mi győzni akarunk, mert élni akarunk és győzni is főgünk, mert hiszünk a magyarság örök hívatásában, minden erőnkkel harcolunk nemcsak a külső ellenséggel, hanem mindazok ellen is, akik alattomos, vagy nyílt rágalomokkal akarják megbontani azt a német-magyar testvériséget és fegyverbarátságot, amelyet a magyar és német vér pecsételt meg. Mi valljuk és hirdetjük és cselekedetekkel is bizonyítjuk azt, hogy csak az őszintén betartott testvériség és fegyverbarátság vezethet a győzelemhez. Ebben a világnézetű harcban közös a harc, közös a cél és így közös a szív és a lélek is; de a győzelem után közös lesz a boldog élet is.

Kitartás! Éljen Szálasi!

A bánffyihunyadi csendőrszázad harcai.

Irta: dr. HIDVÉGI FLÓRIÁN százados.

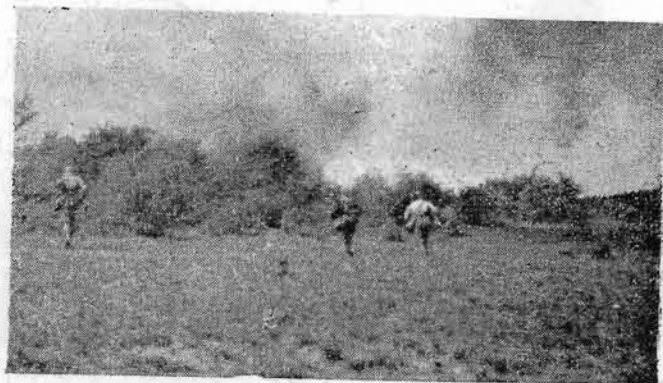
Csendőreink és csendőralakulataink sok dicsőséget arattak a nemzetnek mai élet-halál harcában. A hősi elszántságnak ragyogó példái kísérik őket nehéz útjukon, melyen a győzelembe vetett törhetetlen hittel és akarattal haladnak feltartóztatlanul a nagy, boldog magyar jövő felé.

Mint résztvevő, leírom egyik alakulatunknak, a bánffyihunyadi csendőrszázadnak ez év őszén, az áruló oláhok ellen vívott harcát. Megindítója kívánok lenni ezzel azoknak a leírásoknak, melyeket bajtársaim küldenek be lapunknak, a csendőrség dicső történelmének öregbítésére.

A század 1944 szeptember 2-án 22 órakor a kolozsvári csendőrkerületi parancsnokság távbeszélő parancsára tehergépkocsi szállítással Kolozsvárra érkezett, ahol elszállásolt.

Szeptember 3-án a századot megerősítve idősebb korosztályú honvédekkel, egy pótgyalozezrednek rendelték alá azzal a feladattal, hogy a határainkon egyre betörő románok ellen indítandó támadás során a Felektől (Kolozsvártól délre 8 km-re) kétoldalt támadó gyalozezred után előnyomulva, az esetleg visszamaradó ellenséges fészkeket Ny-ról K-re sodorítsa fel, majd a falut az ellenségtől tisztítsa meg s védje Kolozsvárt az ellenség esetleges visszavágásával szemben.

A támadás szeptember 5-én hajnalban indult meg élénk ellenséges tűzérzési, aknavető, géppuska, golyószóró és puskatűzben. Két küzdő zlj. Feleket megkerülve, csekély ellenállás után a határt átlépte

A bánffyihunyadi csendőrszázad rohama 1944. szeptember 5-én Feleknél.

s a védőállásokon túljutott. Solymosi főhadnagy csoportja, mely 20 csendőrből és 20 honvédből állott, 4 golyószóróval a jobb küzdő zlj. mögött balra kanyarodva, az ellenséges állások oldalába került és közelharcban kézigránatokkal felsodorította, nagy veszteséget okozva az ellenségnek. Közben 30 foglyot ejtett, 2 páncéltörőt, 2 aknavetőt, 3 gránátvetőt, 1 géppuskát, 8 golyószórót és sok puskát, löszert és felszerelési cikket zsákmányolt, majd feladata szerint az elfoglalt állásokat megszállta, hogy a falut biztosítsa.

Süveges főtörzsörmester csoportja, 2 golyószórós raj erőben, közben az ellenség nehéz és könnyű fegyvereinek igen erős, kétoldali tüzeiben állott, melyet hatásosan viszonozott s közben a később hősi halált halt Hujber Lajos psz. örv. egy ellenséges aknavetőt is kilőtt golyószórójával.

Szeptember 5-én fél 8 órakor bánffyihunyadi századbeli csendőr tüzte ki a feleki román figyelő kilátóra a nemzeti lobogót.

Az én csoportom a műút baloldalán előnyomuló részeivel aknamezőn áthatolva jutott a faluba, amelynek megtisztítását 11 órára befejezte.

A század vesztesége egy halott és egy könnyebben sebesült csendőr, a beosztott honvédek közül pedig több könnyebben sebesült volt. Egy súlyosan sebesült később meghalt.

Miután a falu megtisztítása befejeződött, a század a zsákmányolt hadianyagot összegyűjtötte s később, nagyobb honvéderők beérkezése után, a századot bevonták s egyes biztosító részek kivételével bevonult Kolozsvárra.

A harcokban különösen kitűnt Solymosi Miklós fhdgy., aki rettenthetetlen bátorságával mindig kis csoportja élén járt s hatalmas lendülettel a többszörös túlerőben levő ellenséget leküzdve, megakadályozta, hogy a küzdő zászlóaljaink hátába kerüljön.

Szeptember 6-án a század — portyázókkal megerősítve — parancsnokságom alatt a Gyalura már több ízben betört román erők ellen vállalkozásra indult. A vállalkozás folyamán a század a kiterjedt erdőségeken az ellenségen rajta ütött, elfoglalta a határon túllevő Hidegszamos községet és környékét az ellenségtől megtisztította, nagy veszteséget okozva annak. Közben 2 golyószórót, sok puskát zsákmányolt nagymennyiségű löszerral és több foglyot ejtett. Saját veszteség egy súlyosan sebesült csendőr és négy könnyebben sebesült honvéd volt.

Szeptember 8-án a vállalkozást Melegsza mos felől ismételte meg a század parancsnokságom alatt, egy honveaszázad és egy nenezjegyver szakasz bevonásával. Ez alkalommal az ellenséget a Gyalui havasokba verte vissza s Melegsza mos községet birtokba vette. Ettől az időtől kezdve az ellenség betörései ezen a helyen megszűntek.

A század legénysége minden alkalommal példatadó vitézséggel és lelkesedéssel küzdött. Mindenik az élen akart járni s mindeniknek nagy része volt a szép eredmények elérésében.

Az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a hősi halált halt Hujber Lajos psz. örv. a Magyar Kisezűstöt, míg Daróczi István psz. szkv., Biró István, Bereczki Sándor, Bodoczi Mihály, Bata Lajos és Péter András psz. örv. a Magyar Bronz Vitézségi érmet érdemelte ki, utóbbi kettő a Gyalu melletti, a többiek a Feleki harcokért.

Romocsa Károly psz. örv. részére a Magyar Nagyvezűst Vitézségi érem adományozása folyamatban van.

Solymosi fhdgy. kiűntetési javaslata szintén elintézés alatt áll.

A helyszín nyitott könyv...

(Pályázatunk anyagából.)

Irta: BÉRCI JÁNOS ny. alhadnagy.

1.

Sok évvel ezelőtt, augusztus hónapjának egyik éjjelén, Vranyc községben három udvarban gyulladt ki és égett el a szálastakarmány.

A tüzesetekről, távbeszélő hiányában, annyira későn kaptunk értesítést a rakasdiai őrsön, hogy amikor másnap a helyszínére érkeztünk, már csak az elégett kazlak hamuját találtuk. A tűz a község különböző részeiben, mind a három helyen sarokházak udvarában ütött ki. Az udvarokat az utcától minden egyes helyen 2 m magas téglakerítés választotta el.

A szalma- és szénakazlak a téglakerítésektől kb. 10. az épületektől 30, az oldalsó és a végső szomszédoktól pedig 5—5 m távolságra voltak rakva az igen tágas udvarokban.

Azt, hogy a tűz az éjszaka melyik órájában és a kigyulladt tárgyak melyik részén ütött ki, megállapítani nem lehetett, mert az éjjeliőrök is csak akkor vették észre, amikor már magasra csaptak a lángok. Amikor pedig a község lakosságát felriasztották és a helyszínre érkeztek, a kigyulladt kazlak már teljesen lángban állottak.

A széjjelkapart hamuból nem tudtam megállapítani, hogy a tűz a kazlak belsejében keletkezett-e, vagy kívülről gyulladt meg, mert a tűz magját a hamuban nem találtam. Ellenben mind a három helyen az utcai kerítéshez legközelebb álló kazlak hamujában 1—1 kisgyermek-ökölnyi nagyságú bazaltkódarabot találtam.

Minthogy a sértettek udvarában ilyen kódarabokat találni nem lehetett, arra következtettem, hogy mindhárom eset szándékos gyújtogatás és hogy az ismeretlen tettes ezekre a kódarabokra erősítve dobta gyújtószerét a kerítésen keresztül, az előre kiszemelt felgyújtandó takarmánykazlakra.

Bizalmas úton megállapítottam, hogy Kracsuneszku Stefán sértett haragos viszonyban élt Popeszku Juónnal, mert utóbbi elvesztette Kracsuneszkuval szemben indított sommás keresetét.

Krecsmár Pável és Krecsmár Nikoláj sértettek pedig anyai örökség elosztása miatt voltak haragos viszonyban Popeszkuval. Popeszku halálosan gyűlölte féltestvéreit: a két Krecsmárt, mert azok, véleménye szerint, kijátszották az őt jogosan megillető anyai vagyonrészből.

Vranyc községben és annak közelében műút nem volt, a bazaltkódarabok pedig csak műútról származhattak.

Abban az évben bazaltkőzuzaléknak a jámi országútra való fuvarozásával Vranyc községből csak Popeszku Juon foglalkozott. Popeszku a tüzesetek idejében a községből nem volt távol, de hogy a lakásán tartózkodott-e, nem tudtam megállapítani.

A további adatgyűjtés során megállapítottam, hogy Popeszku Juon udvarában a sertésöl előtt bazaltkőből van járda készíttve és az agyagtalajba sukolt zuzalékból három darab hiányzik.

Popeszku Juónt most már a járda köveinek hol és mikénti szerzésére nézve kérdeztem ki. Popeszku rövid tagadás után beismerte, hogy az év tavaszán, amikor a jámi országútra fedanyagot fuvarozott, a kőzuzalékból kb. ¼ köbméternyit ellopott és abból az udvarában, a sertésöl elé járdát készített.

Erme beismerő vallomás után megmutattam Popeszkunak a tüzesetek színhelyén talált bazaltkódarabokat és megkérdeztem tőle, hogy vajjon ezek is a sertésöl előtti kövekből valók-e? Popeszku el-sápadt. Látszott rajta, hogy a kérdés váratlanul érte. Hirtelenében nem tudta mit feléljen. Gondolkodni és meglepődéséből felocsudni nem engedtem, hanem nyomban feladtam neki azt a másik kérdést, hogy a sertésöl előtti járdából mikor, miért és hány darab zuzalékot szedett fel? Ez a kérdés Popeszku izalmát fokozta és dadogva tagadta, hogy a sertésöl előtti járdából egy darab követ is kivett volna. Erre azt mondtam a jelenvolt bizalmi egyéneknek, hogy Popeszku lakására megyünk, ahol be fogom bizonyítani, hogy az általam felmutatott kódarabok a sertésöl előtti járdából valók. Megmondom ott azt is, hogy azok onnan hova kerültek és hozzám miként jutottak. Erre Popeszku teljesen megtört és a három gyújtogatást beismerte. Ezeket adta elő:

A tüzesetek történésének késő estéli óráiban, a sertésöl előtti járdából három kódarabot ásó hegyével kifeszített, majd három darab tenyérnyi nagyságú fataplóval gyufával parazsat szított, a parázsló taplót összegöngyölve száraz rongyba tette, majd az egészet petróleummal átitatott kenderkócba csavarta és zsineggel minden egyes kódarabra 1—1 göngyöleget erősített. Az így elkészített gyújtószerekkel éjjeltájban előbb Kracsuneszku, majd Krecsmár Pável, végre pedig Krecsmár Nikoláj lakásához ment és az utcáról minden egyes helyen 1—1 kódarabot a kerítés felett a takarmánykazlakra dobott. Ezek után a lakására sietett és az udvarából figyelte cselekménye eredményét. Kb. egy órai idő eltelté után látta, hogy a tűz mind a három helyen kiűtött.

A tűzoltásban nem vett részt.

A leírt esetben a három darab bazaltkő zuzalék vezetett a cselekmény tetteséhez.

Ha a helyszíni szemle alkalmával a kődaraboknak semmi jelentősége nem tulajdonítok s azokat nem biztosítom, a három gyujtogatás és a lopás büntette aligha derült volna ki olyan gyorsan és könnyen, amint az a jelentéktelennek látszó kövek révén sikerült.

Nem lehet ezért eléggé figyelmébe ajánlani minden egyes nyomozó járőrnek a helyszín igen nagy fontosságát és azt, hogy az ott talált és semmitmondónak, vagy jelentéktelennek látszó legkisebb tárgy se kerülje el figyelmét — különösen tüzeseteknél, — mert sohasem lehet tudni, hogy ezek a tárgyak milyen értékesekké válhatnak a cselekmény kiderítése vagy bizonyítása tekintetében.

2.

1917 július 28-án a reggeli órákban a bókai őrs-höz tartozó Tógyér községben teljesített ellenőrző szolgálatom közben értesültem, hogy Krenián Koszta udvarában egy rozskazal 26-án és 27-én 11—12 óra között ismeretlen módon kigyulladt. A tüzet mind a két esetben keletkezésekor észrevették és elhatalmasodása előtt eloltották. Krenián háza egyik végével keletnek az utca felé, másik végével nyugatnak a tágas udvar és konyhakert felé, elejével délnek, Kozsokárius Haralampiusz háza felé, míg háttal, északnak Gerga Traján udvara felé nézett.

Kozsokárius házának nyugati végétől, illetve a háznak Krenián telke felőli sarkától 150 m hosszúságban 2.5 m magas téglakerítés határolja a két szomszédos telket. A kerítés tetején cementes habarcsban üvegcserepek voltak beágyazva, hegyes és sarkos részekkel felfelé, a bejutás, illetve átmászás megnehezítése céljából.

Kozsokárius háza sarkától 100 m és a téglakerítéstől 2 m távolságra Kreniánu 10 m hosszú és 5 m magas rozskazalja.

Mivel a rozskazal — tanuk szerint — mindkét esetben egy és ugyanazon a helyen, egy és ugyanabban az időben gyulladt ki, ebből azt következtetem, hogy a kerítés tetején lévő üvegcserepek valamelyikéről vetődött a forró nap gyujtó sugara a rozskazalra és az volt a tűz okozója.

Elhatároztam, hogy addig, amíg az erős napsugarak majdnem merőlegesen tűznek a kerítés tetejére és a rozskazalra, a rozskazlat megfigyelem. E célból Kozsokárius kertjében, az egyik almafa árnyékában, Kreniánu rozskazaljával szemben úgy foglaltam helyet, hogy a kazalnak a napsütötte részét egész terjedelmében állandóan láthassam.

A figyelőállás elfoglalása előtt, mivel a közelben sem kézi fecskendő, sem hosszabb rúd nem volt, a kazalra létrát és egy vízbemártott lópokrócot készítettem elő, abból a célból, hogy ha a tűz úgy üt ki, amint én azt elgondoltam, nyomban elolthassuk. A figyelőállás elfoglalásakor 11 óra volt.

Pontosan 11 óra 50 perc volt az idő, amikor a kazal teteje a közepe táján füstölögni kezdett. Kozsokárius erre az előre történt megállapodás szerint a létrát a tűz kiütése helyéhez támasztotta, én azon a vizes pokróccal a kazal tetejére mentem és a tüzet elfojtottam.

A keletkezett tűz eloltása után a gyulladási pont és a nap között képzelt egyenes vonalban a kerítés

tetején, rövid keresés után egy kicsinyke tükördarabot találtam, — valaki rossz szándék nélkül dobhatta oda. Ez a tükördarab úgy feküdt a kerítés tetején, hogy a nap felé eső tiszta felülete magasabban, a kazal felé néző része pedig alacsonyabban volt, úgy, hogy a ráeső napsugarak rajta megtörttek és a kazalra vetődtek. A tükördarab foncsorozott része lefelé volt.

A tükördarab eltávolítása után a rozskazlon a gyulladási pont fölé egy fehér papirosra erősített szivarkapapírt helyeztem el, de mert ez sem aznap, sem a következő napon foganatosított kísérlet során nem gyulladt meg, kétségtelenné vált, hogy a gyujtogató a jó öreg nap és a tükördarab volt.

*

A vázolt esetben a helyszín adataiból gyujtogatásra lehetett következtetni és mert nem volt észlelhető, hogy a gyujtóanyagot vagy gyujtószeret valaki távolabbról dobta oda, arra kellett gondolni, hogy a gyujtás forrása a kerítés tetején, az üvegdarabok között található.

Itt is, mint számtalan esetben, a néma helyszínből kellett megérteni az ésszel felfogható hangokat. Ez az eset különösen mutatja, hogy milyen sokirányú tudásra és tapasztalatra van szüksége a csendőrnek. Mindez nem elég, ha minden lehetőségre kiterjedő józan észmunkára nem képes, mert ahány eset, annyiféle.

3.

1911 április havában Burdea Koszta románcsiklovai lakos az ottani őrsön panaszolta, hogy az elmúlt éjjel hátsó szobájából, a ládában lévő rozsból, harisnyaszárba kötött 100 korona pénzt ismeretlen tettes a szoba ablakának kifeszítése után ellopta. A pénz 5 darab 10 koronás arany, 4 darab 5 koronás ezüst és 30 darab 1 koronás volt.

A cselekmény elkövetésével szomszédját, Cserbu Vaszilicet gyanúsítja.

Burdea Koszta sáros udvarából, az ugyancsak sáros kerten keresztül bocksoros lányomok vezettek a kertaljában folyó patakig és vissza. Burdea szerint ezek a nyomok a tettes nyomai, aki a kert felől jött az udvarába és arra is távozott el.

Az úgynevezett hátsó szobának az udvarra nyíló ablaka kívülről vasráccsal volt ellátva. A vasrács négy sarka erős vasszegekkel volt odaerősítve az épület faoldalához. A rács alsó két sarkából a szegek hiányoztak s így a rács annyira felemelhető volt, hogy alatta egy kisgyermek bebujhatott.

Az ablak alsó része 80 cm magasán volt a föld színétől.

Az ablak alatti falrész több helyen sárral volt bemázolva, ami azt a látszatot keltette, mintha valaki az ablakon keresztül mászott volna a szobába.

A vasrácon keresztül volt a kétszárnyas, 70 cm magas ablak, amelynek egy-egy szárnya 30 cm széles volt. Az ablakkeret középső fája, melyhez a két ablakszárny záródott, az alsó csapjából ki volt törve.

A szoba zárja sértetlen volt. A szobában egy 120×120×100 cm nagyságú, rozssal színültig töltött, gyalulatlan fenyődeszkából készült láda állott a szoba közepén.

Hősi halált haltak a Hazáért

Forgó Gyula hdgy.

1944 X. 7-én a Vereckei szorosban.

Dr. Gönczi László fhdgy.

1944 X. 26-án szülővárosa: Nyiregyháza visszafoglalásánál.

Sarudy László zls.

1944 X. 11-én a Vereckei szorosban.

Pető János főtörm.

1944 X. havában partizánokkal vívott harcban.

Vágvölgyi Károly őrm.

Tisztelgünk dicső emlékük előtt!

A láda körül négy darab elégett fejű fehér gyufaszál volt a földön.

A szoba agyagos padlóján rögzíthető nyomok nem voltak.

A helyszín adataiból arra lehetett következtetni, hogy bűncselekmény nem fordult elő, mert:

az udvarban és a kertben talált, sokhelyütt egymást fedő, jellegzetesség nélküli bocskoros lábnyomokból határozottan meg lehetett állapítani, hogy azok tulajdonosa az udvarból ment a patak felé és onnan vissza az udvarba. Ebből viszont arra lehetett következtetni, hogy a házhoz tartozók valamelyikének a nyomai éspedig a valószínűség szerint a panaszosé, mert a feleségének sokkal kisebb lába és bocskora volt.

Az ablakrács alatti, erőszakos feszítés által keletkezett rés annyira kicsiny volt, hogy azon keresztül legfeljebb egy kisgyermek, vagy egy nagyobb macska bujhatott volna be a szobába, de egy felnőtt ember semmi esetre sem. Gyermek pedig nem lehetett a tettes, mert az igen erős két vasszeget, amelylyel a rács alsó sarkai is az épület falához voltak erősítve, kihúzni, vagy kifeszíteni nem birta volna. De ha ez — tegyük fel — mégis megtörténhetett volna, nem tudta volna a gyermek a vasrácsot fel-feszíteni, mert annak felső két sarkát olyan erős vasszegek rögzítették a falhoz, hogy azok kifeszítése erős embernek is munkát adott. Különbözik pedig a legkisebb komoly bizonyíték sem volt arra nézve, hogy az ablakon bárki is bemászott volna. Emellett szólt az is, hogy az ablak középső fájának csak az alsó csapja volt kitörve, már pedig annak eltávolítása nélkül a 30 cm széles ablakszárnyon látható surlódás vagy beszennyezés nélkül senki nem juthatott volna a szobába.

Az ablak alatti falrésznek besározása is csak megtévesztési szándékból történhetett, mert egy felnőtt ember a földtől ilyen alacsonyan levő ablakon könnyen be is léphetett volna, mászásra nem volt szükség.

Ha a tettes a kötött harisnyaszárban lévő és szemes rozs közé, ládába eldugott pénzt onnan kivette volna, akkor a kezére vagy a harisnyaszárra tapadt rozsszemekből néhány szem feltétlenül lehullott volna a szoba padlójára, ott pedig egy szem rozs sem volt található.

A szobában talált, elégett végű gyufaszálakat is megtévesztési célzattal dobhatták a szoba padlójára, mert ha a tettes tudta, hogy a pénz a rozsos ládában van, akkor az világítás nélkül is megtalálhatta volna és nem gyújtott volna áruló világítót. Különbözik a tettesnek tudnia kellett a pénz holtartásáról, mert a szobában máshol nem kereste azt.

Végeredményben a helyszín adataiból arra következtettem, hogy színlelt betörésről van szó, amit valószínűleg a panaszos követett el.

Ezért és mert a panaszos azt állította, hogy az összes pénzt ellopták, állandóan figyeltem és figyeltem.

Alig egy hónap leforgása után a panaszos az aninabányai országos vásárral több bárányt vásárolt 100 koronát jóval meghaladó összegért.

Kikérdezése során megkísérelte igazolni a bárányokért fizetett összeg holszerzését, de amikor ez

nem sikerült neki, beismerte, hogy a színlelt betörést ő követte el. A betörés elkövetésével azért gyanúsította Cserbu Vasziliét, mert az haragosa és azt hitte, hogy az ő gyanúsítása alapján Cserbut elítélik.

Ebben az esetben is a helyszín adataiból való következtetés tette lehetővé a tényállás kiderítését és mentesített egy ártatlan embert az oknélküli zaklatástól.

Tanulság ebből az esetből az is, hogy sértett állítását nem szabad minden esetben valóságként elfogadni, különösen nem, ha a helyszín adatai ellentmondanak az állításnak, de akkor sem, ha az állítás semmivel sem támogatható.

A székely havasok meséje.

Regényes történet.

(6)

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

A bíróék házábanál.

Máriskó az ablaknál állott s csuporból a muskátlikát locsolgatta. Méhek dongtak a nyíló virágok közt s az útszéli akácfa lombosodó ágai közt átsurrant egy-egy langyos napsugár, hogy megcirógassa halvány, szomorú arcát. Már nem volt feketében, de a napfényben meg-megcsillanó szőke hajában még ott sötétlett a gyászpántlika, emlékeztetőül az elfeledhetetlen komor napokra.

Lidi nén a tálasnál tett-vett, törülgette a korondi mázas cserépkorsókat s közben nagyokat sóhajtozott. Látszott rajta, hogy valami fúrja az oldalát. Nem is birta sokáig, egyszerre kirukkolt a mondókájával:

— Máriskó, te!... letőt a gyász!...

— Nekem nem... — hangzott az alig hallható válasz.

— Már pedig ideje vóna a férhőzmönésről gondolkodni. Csak nem száradhacc idehaza, mind a kórét!

— Nem megyek én férjhez Lidi nén... csak egyhez, vagy senkihez! Tudja azt maga jól...

— Mindéig ezt a régi nőtát fuvod! — csapott egy légy után a portörölővel mérgesen Lidi nén. — Hogy megvárod Gábort. Mikor lössz az Uramisten! Kész vénleán léssz te már akkor, amikor szabadul!...

Máriskó visszafordult s megfényesedő szemre nézett az öregasszonyra.

— Gábor elvesz úgyis, akármilyen vén is leszek, meg csúf is!

Lidi nén lejjebb eresztette a hangját.

— No azt éppenséggel nem mondom. De csakugyan hozzámönnél az édesapád megölő gyilkosához? Nem vóna maradásod a faluba!

A leány szemében különös tűz gyulladt ki s halvány arcát is pirosra színezte a hit.

— Ma is meg mernék esküdni, hogy nem ő a gyilkos! Gábor olyan szörnyűséget nem tehetett! Jó az Isten, majd csak napfényre jut az igazság!

— Ezt is hallottam vagy százszor! Úgy láccik csigák húzzák azt a szekeret, akin az igazság jár!

— Mégis csak megérkezik egyszer, meglássa!

Beregfy Károly m. kir. vezérezredes, honvédelmi miniszter.

Vajna Gábor m. kir. ny. vk. őrnagy, belügyminiszter.

— Meg-é? — heppent le egy székre a vén asszony. — Jaj, hogy nyilallik má megint a farcsukam! — kapott a derekához s nagyot nyögött.

Máriskót nem hűtötte le a Lidi nén tamáskodása. Atszellemült arccal folytatta:

— Valamelyik éjszaka álmomban a templomban voltunk. Esküdtünk Gáborral. Zúgott az orgona, mindenfelé virág, nemzetiszín szalagok. Ott szorongott az egész falu. De szép is volt, Istenem... olyan boldog voltam, hogy ki se mondhatom...

Itt elcsuklott a leány hangja s csendes zokogásba fulladt.

— Jaj, édes bogaram! No ne sirj, no! — pattant fel a székről, kilencven kilóját meghazudtoló frissességgel a testes asszonyság. Odafutott Máriskóhoz s megölelte. — Mindön úgy lössz, ahogy gondold!... de métt nem inkább temetésről álmottál? Az jelenti ébrönvalóságba a lakodalmat!

A lány kötényével megtörülte a szemét s félig sirva, félig mosolyogva mondta:

— Ugyan menjen már, Lidi nén! Mintha az álmot is úgy meg lehetne rendelni, mint az ujságot!

— De meg lehet ám! — erősködött az asszony. Ha elfúvom a gyertyát s a fejez őzembörre gondolok...

— Talán az ősz emberre? — vidámodott meg Máriskó.

— Arra, arra lelköm, az őzembörre, aki éjjelkor kikel a koporsóból, s mérges köddé változik. Aki abból egyet szippant, ha embör, száraz betegségbe esik, ha tehen, vörös tejet ad... Még a hideg es

kiráz ha rea gondolok. A fejemre húzom a csergét s addig vacogok, amíg csak el nem aluszom. Ijenkor egész éccaka hóttakról álmodom...

Máriskót egészen megvidámította a sok csacska beszéd.

— Hát az mire jó, Lidi nén? Hányan kérték meg kiedet? — kérdezte évődve.

— Jaj, be rusnya szád van! — pörölt tréfásan az öreg asszony.

Hát ki kérne meg egy ijen magamfajta vén boszorkánt? Nem magamnak akarok én már eccer kiálmodni egy kézfogót...

Máriskó melegen megcsókolta.

— Dehogy is vén boszorkány maga, Lidi nén! Ahogy engem ajnározott mindig, az árvát! Anyám helyett, anyám volt, áldja meg érte az Isten!

Lidi nén elérzékenyülten törülgette a szemét.

— Hát ki ne szereine tégöd, aranyamadaram? Az is pogány, aki görbén tud réad nezni!...

Jóformán ki se mondta az utolsó szót, kopogtatás hangzott, majd nyílt az ajtó s belépett a helybéli csendőrőrs parancsnoka, Zsigmondy főtörzsőrmester. Máskor kemény, szigorú arcvonásain most huncutkás mosoly játszadozott. Mögötte helyettesének, Bibó őrmesternek komoly, megilletődött arca lett láthatóvá.

— Áldás. békesség! — köszönt a főtörzsőrmester és hátrafordult.

— No, jere te is, Dénes! Csak nem szállt inadba a bátorságod?

— Jó napot kívánok! Kezüket csokolom! — mondta az őrmester zavartan. Máriskó az őrmesterre nézett, kissé elpirult s halkán szólt:

— Isten hozta az urakat...

— Foglaljanak helyet nálunk, lelkeim! — törlötte kötényével a székeket Lidi nén, — el ne vigyék az álmunkot! — Nevetve folytatta: — Különösen az ojan fain álmodt, akit mostanában én szoktam látni!

— Köszönöm Lidi néni! — foglalt helyet a főtörzsőrmester s intésére az őrmester is leült. Szemelláthatóan meg volt illetődve.

— Hát miről szokott álmodni nénémasszony? — fordult Lidi nén felé az őrsparancsnok.

— Én-é? Én biza hőtt embőrről, temetésről!

— No akkor jó helyen járunk! — intett a szemével vidáman helyettesé felé a parancsnok. — Az ilyen álmot azt jelenti, hogy lakodalom lesz itt nem-sokára! Hát a vőlegényről történt-e már gondoskodás? — tette hozzá évődve.

Lidi nén Máriskóra nézett, aki a szokottnál is sápadtabban, lesütött szemmel ült a virágokkal teli-festett kanapén.

— Hát biza... a még nem igön van! — mondta bizonytalanul.

A tiszthelyettes is Máriskóra pillantott s vidáman folytatta:

— Csak azért mondom. Mert ha nincs, én hozok egyet! Itt ül ni, mellettem! Űgy forgatja a kalapját, mintha fizetnének érte! No ki vele, bátran, Dénes fiam!

Az őrmester úgy elpirult, mint egy szüzlány. Finom, úriás arcán meghatottság látszott.

— Talán inkább a főtörzsőrmester úr! — mondta halk hangon.

A főtörzsőrmester felállt, egy lépést tett Máriskó felé s komollyá vált arccal, magát feszesen kihúzza megállt előtte.

— Ne sokat teketóriázzunk, megmondom, hogy mi járatban vagyunk. Ez a derék, becsületes fiú, a helyettesem, Bibó Dénes, őrmester lett. Most már házasodhatik. Régóta szereti s kedves hitestársául óhajtja Préda Mária tisztas hajadont, kinek a kezét az ő részére ezennel ünnepélyesen megkérem!

Lidi nén összecsapta a kezét.

— Az álmom!... az álmom! — sápította. — Hála néköd jószágos Istenöm!

A főtörzsőrmester mintegy rendreintően ránézett, majd Máriskó felé fordulva folytatta:

— Dénes egyetlen fiú. Odahaza az Alföldön szép tanyájuk van, így hát nem vagyont keres, mert abban nincs hiány. Őrmesternét keres, olyan finom lelkű, csendes természetű leányzót, amilyen maga, szép hugám! No mit szól hozzá, várjuk szíves belegyezését!

Máriskó felvetette szempilláját s a főtörzsőrmesterre nézett. Zavara már elmúlt. Emelt, határozott hangon válaszolt:

— Nagyon szépen köszönöm a megtiszteltetést, de én nem gondolok még a férjhezmenésre!

Lidi nén ijedten közbevágott:

— Nem-é? Mindéig csak arra gondos!

— Miket beszél itt összevissza! — nézett rá szemrehányóan a lány s a fülig elbirult. A főtörzsőrmester jobbnak látta megint trefásra fordítani a hangot. Mosolyogva mondta:

— Hát persze minden leány arra gondol! Még a csufja is, hogyne gondolna hát arra egy ilyen virágzó, szép teremtes, mint maga! — Aztán megint elkomolyodott s kezét a lány karjára téve, rábeszélő, szinte atyai hangon folytatta:

— Máriskó fiam! Ennél jobb, hűségesebb természetű, komolyabb gondolkozású férjet nem talál, ha lámpával keresi is! Gondolja meg!

— Elhiszem, főtörzsőrmester úr! — babrált a kötényével a lány. — De én már régen meggondoltam. Nekem már van vőlegényem, aki egy eszendeje szenved ártatlanul a szamosújvári fegyházban s várja, hogy mikor nyilik meg előtte az ajtó... Én is azt várom!

— No azt várhatják! — fordult nyersebbre a főtörzsőrmester hangja. — Csudák ma már nem történnek!... Gyerünk hát Dénes, itt nincs mit keresnünk!

Máriskó összetette a két kezét s könyörgő pillantással fordult a komoran szedelőzködő csendőrök felé:

— Azért ne haragudjanak... lássák be!...

Lidi nén nem állhatta meg, hogy mérgesen bele ne kottyanjon:

— Mit lássanak bé? Tiszta igazuk vagyom! Kire vársz, mire vársz? Csak nem szalasztod el a szőröncsedöt te, te!... No kús báránkám gondod meg magad... az én kedvemér!

Az őrmester kihúzta magát s büszkén közbeszólt:

— No azért igazán ne! Arra még nem vagyok rászorulva!... Mehetünk főtörzsőrmester úr!... vihetjük a kosarat!

Máriskó félig sírva fordult az elhalványult arcú fiatalember felé:

— Ne vegyék úgy kedves Bibó úr!... Ha tudnám, hogy Gábort sohase látom többé, talán meggondolkoznék... de én érzem... érzem, hogy...

Nem bírta tovább a feszültséget, mellyel telítve volt a levegő s gátlás nélküli, keserves sírásra fakadt.

A szótlan csendjét a főtörzsőrmester szánkozóra látgyult, de határozott, férfias szavai törtek meg:

— Hát hogy vegyük? Kosár ez mindenképpen! Furcsállom a gusztusát kedves hugom! A csendőr s a fegyenc közül az utóbbit választja!... No de nem baj! A csendőrnek mindent ki kell bírni még az ilyen megalázást is! Azért nem lesz kisebb se gyöngébb! Ellenkezőleg: megkeményedik tőle!... No gyerünk, édes fiam!

(Folytatjuk.)

A létünkért való küzdelemünkben, válságos helyzetekben csak magunkból meríthetünk erőt! De az a magunkból merített erő elég is, hogy nemzetét létünket, jövőnket biztosítsuk!

Minél ziláltabb, válságosabb a helyzet, minél nagyobbak a követelmények és a megpróbáltatások, annál nagyobb elszántsággal kell harcolnunk, dolgoznunk, erőnköt megfeszítenünk és erőnkben bízniunk! Csak így tudjuk, de így fogjuk a győzelmet kiharcolni és kiérdemelni.

vitéz Temesvári Endre m. kir. vezérőrnagy,
a m. kir. csendőrség felügyelője.

Ládai István m. kir. szkv. csendőrezredes,
belügyminiszteri államtitkár.

A babona igájában.

Írta: KISS JÓZSEF VIII. őrmester (Bükkösd).

1943 február 9-én megjelent az őrsön Kocsis Mihály* bükkösi lakos, gazdasági cseléd és panaszolta, hogy amikor az elmúlt éjtszaka kb. 3 óra tájban, etetni felkelt, észrevette, hogy a közös cselédkonyhá füstölőjéből, melyben ő és több társa húsneműjüket tartották, ismeretlen tettes egy oldal szalonnát és egy oldalast 25 pengő értékben ellopott.

Gyanúja a vele közös szobában lakó egyik gazdasági cselédre irányult, aki akkor éjtszaka többször kiment az épületből.

Az ügy nyomozására Heltai szakaszvezetővel, mint járőrtársal, magamat vezényeltem ki. A sértett pusztai lakásán bizalmi egyénnel együtt rövidesen megjelentünk. Mikor a sértett konyhájába beléptünk, a szobában az ő és a vele együtt lakó felesége éppen az ügyről beszélgettek. Ezt anélkül, hogy észrevették volna, sikerült kihallgatnom. Kis idő múlva a szoba ajtaját kinyitottam, amire sértett felesége nagyon megijedt. A szomszéd cseléd feleségét hazaküldtem azzal, hogy tartózkodjak a lakásán, mert lehet, hogy oda is be fogunk menni, majd a sértett feleségének kikérdezéséhez fogtam. Közölte, hogy

— amint azt a férje időközben észrevette, — a szalonnán és az oldalason kívül még egy sonka, egy fél disznófej és körmök is hiányoznak. Ezután sértettet újból kikérdeztem, hogy teljesen tisztában legyen azzal: mit is loptak el, majd a konyhát és füstölőt alaposan átvizsgáltam. A kéményben több cseléd húsneműje érintetlen volt. A nyitott tűzhelyben megtaláltam a sonka kötelét, a többi hiányzó húsdarabnak a tartózsinegei pedig a kéményben levő rúdon lógtak. Minden jel azt mutatta, hogy itt lopás nem történt, mert a többi cseléd sertéshúsából egy darab sem hiányzott. Ha lopás történt volna, akkor a tettes nemcsak a terheltből, hanem a többiekéből is elvitt volna valamit.

Az volt a gyanum, hogy a sértett felesége adhatta valakinek az eltűnt sertéshúst. S ekkor elkövettem azt a hibát, hogy az asszonyt kérdőre vontam: hová tette, kinek adta el a hiányzó húsneműt. Ő persze magából kikelve kijelentette, hogy csak nem bolond az öt apró gyermeke szájától elvinni az élelmet. Beláttam, hogy ilyen módszerrel nem érek célra s hogy az asszonnyal szemben táplált gyanumat előbb bizalmas puhatolással kellett volna alátámasztani. De most már nem lehetett visszaláncolni s ezért szép szóval igyekeztem közelférközni az asszony lelkiismeretéhez. Szerencsém volt, mert kérdéseim nyomán az asszony hirtelen sirvalakadt s arra kért, ne szóljunk a férjének semmit, akkor mindent őszintén elmond. Ezt meg is ígertem neki.

* A nevetek megváltoztattuk. (Szerk.)

Az asszony elbeszéléséből a babona igájában vergődő lélek szomorú képe tárult elének. Eddig férje előtt titkolta, hogy 1943 január 20-án, a lakásán megjelent egy cigányasszony, aki kaposvári lakosnak mondta magát és közölte vele, hogy Kaposvárról most jött vonattal. Beszélgetés közben azzal dicsekedett, hogy ő mindent meg tud jósolni. Erre megkérte a cigányasszonyt, hogy neki is jósoljon. Az vállalkozott is rá, sőt felajánlotta azt is: lehetővé teszi majd, hogy férjének nem kell bevonulni katonai szolgálatra és a frontra sem viszik ki, csak adja át neki a férje ünneplő ingét, hogy azt a keresztútra elvihesse. Oda azért kell elvinnie, mert van 9 táltosa, akik az inget megszentelik és 3 napon belül visszaküldik vele.

Ekkor arra kérte a cigányasszonyt: azt is csinálja meg, hogy többé ne legyen gyermeke. Az erre is vállalkozott, de csak azzal a feltétellel, hogy ha ad neki egy szakajtóra való lisztet, mert a férje ingét a lisztbe kell beletenni és azt is a keresztútra kell elvinni, ahol a táltosok meg fogják szentelni és 3 napon belül vissza fogják küldeni. Az inget és a lisztet a férje tudta nélkül átadta a cigányasszonynak, aki azzal el is távozott.

3 nap múlva ismét megjelent a lakásán a cigányasszony, de akkor már egy egész kenyéret és egy szál kolbászt kért azzal az indokkal, hogy a táltosai azt is követelnek tőle, mert a jóslás csak úgy fog sikerülni. A kenyérré azért van szükség, mert azt a táltosok megszentelik, majd 3 nap múlva visszaküldik, hogy abból egyék a család egy egész hétig. A kolbászra pedig azért van szükség, mert abból a szentelés után húsvétkor kell az egész családnak enni. A kenyéret és a kolbászt is átadta a cigányasszonynak, azért, hogy sikerüljön a jóslása.

3 nap múlva újból megjelent a cigányasszony. Ezúttal ismét a táltosaira hivatkozott, akik azt mondták, hogy még egy kenyérré és egy sonkára van szükségük. A kenyér azért szükséges, mert az előbb elvitt kenyér nem lesz elég egy hétig a családnak, a sonka pedig azért, mert az előbb elvitt kolbászból nem tud jóllakni a család húsvétkor. Ha ezeket még átadja, akkor egészen bizonyos, hogy a jóslás sikerülni fog. A kért dolgokat szintén átadta a cigányasszonynak.

A negyedik esetben megint 3 nap múlva jelent meg lakásán a cigányasszony és titokzatosan közölte vele, hogy ismét a táltosai küldik: most már nekik is adjon egy kis húst, mert már ők is nagyon kiéheztek a keresztútnál. Ez alkalommal egy darab szalonnát, egy fél disznófejet, egy üveg töpörtyüt és egy csalánszákot adott át a cigányasszonynak, amiben a dolgokat elvitte. A cigányasszony a saját gyermekei részére is kért tőle ruhát s ezért két kötényt és egy gyermekkombinét is átadott neki, hogy sikerüljön már egyszer a jóslása.

Amikor a cigányasszony a dolgokat megkapta, azt mondta, hogy majd ha a keresztútról az ételmezt visszahozza, akkor az egyik táltos vele fog jönni és az majd megcsinálja, hogy az ágya alól egy fazék pénzt fog kiemelni, amiből a gyermekeit egész életén keresztül jól tudja tartani, nevelni.

A cigányasszony természetesen semmit nem vitt vissza s ezt aztán férjének nem merte megmondani.

Kocsisné a cigányasszonyról nem tudott használható személyleírást adni, csak annyit mondott, hogy ha a nőt elébe vesszük, akkor felismeri.

Eszembe jutott, hogy azelőtt egy héttel, amikor a postán voltam, láttam, hogy egy cigányasszony a pusztáról jött és zsák volt a vállán. Amikor engemet meglátott, mindjárt más irányba vette az útját. Bizonyára az a cigánynő csalhatta ki sértett asszonytól a kérdéses dolgokat. Magam jól ismertem ezt a cigánynőt s tudtam, hogy a megyefai ciánytelepen lakik. Mivel Kocsisné szomszédja is látta a táltosai közül élő cigányasszonyt, Kocsisné is, őt is magunkkal vittük, hogy a megyefai cigánytelepen a felismerés megtörténjen. Nem is kellett sokáig gyalogolnunk, egyszer csak észrevettük, hogy a mi cigányasszonyunk jön velünk szembe az úton. Szerencsére, a két asszony ekkor már nem volt velünk, mert őket egy másik úton küldtem előre, nehogy a cigányasszonyt elkerüljük.

A cigánynőt elfogtuk, kikérdezése és a kunyhójának átvizsgálása végett őrizetbe vettük és visszakerültünk. A telep közelében találkoztunk a két asszonnyal, akik a cigányasszonyban rögtön felismerték a pusztai gyakori látogatóját.

A cigányasszony már útközben beismerte, hogy a kérdéses dolgokat ő vitte el. A húsneműt ő és családja már elfogyasztották, míg a többi dolgok a kunyhóban vannak. A kunyhója átvizsgálása során egy gyermekkombinét és egy kötényt találtunk meg, amit őrizetbe is vettünk. A sértettől elvitt zsák darabjai is ott voltak a kunyhó körül, amit lábukra kötve szaggattak össze.

Sértett szomszédasszonya a kunyhóban az egyik tányérban a sajátját ismerte fel. Megkérdeztem tőle, miként került az ide. Elmondta, hogy a cigánynő nála is járt és tőle is kicsalt egy sonkát, a tányért pedig savanyított káposztavitelre adta oda kölcsön és a cigánynő nem hozta vissza.

A gyanúsított a kikérdezése során mindent beismer. A húsneműt ő kérte a sértettektől, de — mint mondta — lehetett volna annyi eszük, hogy egy cigányasszony úgysem tud semmit sem csinálni, amikor még az orvosok sem tudnak mindenkit meggyógyítani. Miért hitték el, hogy neki táltosai vannak, gondolhatták volna, hogy a gyermekeinek vitte az ételmezt.

A leírt esetben a tanulság az, hogy ha valaki lopás miatt tesz feljelentést, a csendőr első dolga az legyen, hogy a sértett által panaszolt esetet bírálja el és állapítsa meg, hogy történt-e egyáltalán lopás, vagy ha nem, akkor mi történhetett? Ezért kell elsősorban is a helyszínt alaposan átvizsgálni és a sértett családi életébe betekinteni, így akkor soha sem kerül abba a helyzetbe, hogy a cselekménnyel kapcsolatosan ártatlan egyéneket hurcol meg és tesz ki a közmegejtésnek.

A másik tanulság pedig az, hogy a csendőr szolgálaton kívül is kíséren mindenkit figyelemmel, hogy adott esetben fel tudja használni azt szolgálatban. Ezen esetről, ha nem vettem volna figyelembe a cigányasszonyt, nem lehetett volna őt azonnal az igazságszolgáltatás kezére adni, mert a sértettek a cigányasszonyról semmiféle leírást nem tudtak adni.

Csak egy kötelessége és hivatása lehet ma mindenkinek, kivétel nélkül: erejének, tehetségének teljes latbavetésével a háborús kötelességnek eleget tenni.

Csendőrhadnagyok avatása 1944. november 15-én.

Harcokcsik harca harcokcsik ellen.

Báró Jungenfeld Ernő cikke nyomán.

(Befejező közlemény.)

Reggel elérik Soissons-t. A rövid pihenőt néhány vállalkozó szellemű tiszt az ősi székesegyház megtekintésére fordítja. Épen áll a világhírű templom, csak egyetlen könnyű gránát csapódott be belsejébe egyik ablakon át, de kárt szerencsére az sem okozott, mert a templom belsejének értékes faragott oltárait és képeit vastagon felhalmozott homokszákkal védelmezte.

Innen kezdve a menet mind vontatottabbá válik. Az út tele van sűrűn egymásután menetelő különböző alakulatok menetoszlopaival. A messze előretolt csapatok által a Marne túlsó partján alkotott hídfő védelme alatt az utászok már építik az első hidat. Nagy a tolongás az egyetlen átkelési hely felé. Mindenki lehetőleg elsőnek szeretne átkelni. A páncélosok letérnek az útról és réteken, szántásokon át igyekeznek a híd felé.

Végre az utolsó harcokcsi is átfutott a hídon. A vonat járóművei persze lemaradtak, ami előrelátható volt és így zavart nem okozott, mert löszerrel és üzemanyaggal megrakott pótkocsikat kapcsoltak a harcokcsikhoz. A motorkerékpáros század kerékpárjait is bölcs előrelátással fémálhálták a harcokcsik tetejére, ami később nagyon célszerű csele-

kedetnek bizonyult, mert a Marne túlsó partjának ingoványos talaján egyelőre még csak a hernyótalpas vontatók tudtak átvergődni.

Végeláthatatlan hosszú oszlopban vonulnak át a csapatok a hídon a megtört franciák üldözésére. Ellenállásnak egyelőre nyoma sincsen, csak távoli ágyúdörgés hallatszik.

A 6. század a páncélos hadosztály bal oldalának biztosítását kapja feladatul. A helyzet ott még tisztázatlan.

A század balra letér a menetvonalról, hogy a feladatának megfelelő viszonyba jusson. Csakhamar egy falu elé érnek. Tulajdonképpen ki kellene kerülni a községet, mert lehetséges, hogy még franciák vannak benne és kis páncélos erő magára hagyva, nem vívhat sikeresen helység-harcot, de a századparancsnok nem akar kerülni, nekivág a falunak.

Alig érnek be az élen futó harcokcsik a falu első házai közé, amikor minden oldalról géppuska, sőt tüzérségi tűz is fogadja őket. Az egyik utcából francia harcokcsi tör rájuk, de azt néhány szerencsés lövéssel leküzdik. A franciák rövid ellenállása megtörik, menekülnek.

A feladat végrehajtásához a század előnyomlását egy kisebb emelkedésig kell még folytassa. A peremvonalig érkezve, hálás és csak ritkán felbukkanó célt pillantanak meg. 6—700 m-re a magaslattól, menettírányukra merőlegesen húzódó széles műúton, fogatolt és gépkocsizó francia oszlopok

menetelnek, rendetlenül egymásba torlódva. A faluban lefolyt rövid ütközet harcizaja bizonyára idáig elhallatszott és az okozhatta a nagy kavarodást az úton.

Az egymás mellett felsorakozott harckocsik adott jelre egyszerre nyitják meg a tüzet az úton kavargó, egymásba gabalyodott tömegre. A hatás leírhatatlan. Mindössze két francia kisharckocsi kíséri meg az ellenállást: merészen törnek a német harckocsik felé, de nem sokáig. Az egyiket felgyújtják a német harckocsik lövései, a másik felismerve a túlerőt, egy közeli kis erdőbe menekül.

Közben az ezred is folytatta előnyomulását. Egy község mellett elhaladva, tüzérségi és páncél elhárító tűz éri a német harckocsikat. A mintaszerűen együttműködő német tüzérség tüze pillanatok alatt lecsap a községre és semmisíti meg az ellenséget.

Hirtelen felhangzik a fejhallgatókban: „Francia harckocsik!”

Az ezred harchoz fejlődik, de a küzdelem nem tart sokáig. 5 harckocsi elvesztése után a francia páncélosok visszavonulnak. Az ezred 18 órakor eléri aznapi menetcélját: Sézanne-t.

A városka széles völgyben fekszik, amelyből minden irányban épülőfélben lévő autótutak vezetnek ki. Amikor az ezred élével a várost eléri, ezeken az utakon francia oszlopok igyekeznek menekülni.

Az egyik osztály a városon át, a másik azon kívül folytatja útját. Az ezredparancsnok törzsével elsőnek rohog be a teljesen kihalt városba, amelynek utcáin sehol nem lehet embereket látni. A pályaudvar előtt három nehéz francia harckocsit pillantanak meg. Német nehéz harckocsi nincs a közelben, mert csupán egy közepes harckocsi kísérte az előresiető ezredparancsnokot. Ez habozás nélkül megnyitja a tüzet a franciákra és bár kis ürméretű lövegének gránátjai még telitalálat esetén sem tehetnek sok kárt a vastagon páncélozott francia harckocsiban, azok mindhárman, anélkül, hogy a tüzet viszonzoznák, elmenekülnek.

A városon kívül előnyomuló osztály meglepetésszerű támadásával szétszór egy menekülő francia oszlopot és számos foglyot ejt, majd a város határában jól rejtett repülőterre bukkan, ahol hat francia bombázót zsákmányolnak és újabb foglyokat ejtenek. Csak egyetlen francia bombázónak sikerült még idejében a levegőbe emelkedni. A németek a foglyokat rendezik, amikor a megmenekült francia gép vizsater. Egészen alacsonyan szállva, géppuskatűzzel végigsepri a repülőteret, tekintet nélkül arra, hogy azon pillanatnyilag több francia tartózkodik, mint német. Mindenki fedezi magát. Később, amikor az ismételt támadó francia gépet sikerült géppuskatűzzel elűzni és számbaveszik a sebesülteket, kiderül, hogy egyetlen halálos áldozata van a támadásnak: egy fiatal tapasztalatlan francia újonc, aki csak pár nappal ezelőtt került ki a harctérre.

A városon átvonuló osztály a pályaudvarra érkezve, még idejében meggátolja, hogy egy anyaggal megrakott vonat onnan kifuthasson. A mozdonyban eloltják a tüzet és a pályaudvar vágányain összetolt vasuti kocsikkal megakadályozzák a további forgalmat anélkül, hogy bármit is rombolnának.

A város megtisztítása, a foglyok biztonságba helyezése után az ezred folytatja előnyomulását dél

felé. Ütközben minduntalan kisebb-nagyobb francia oszlopokat érnek utol. Ezeket a német harckocsik összelövik vagy foglyul ejtik. A rengeteg fogoly őrzésére, kísérésére sem ember, sem idő nincs. Lerakatják velük fegyvereiket, megmutatják nekik az irányt „Berlin felé” és továbbszáguldanak. A franciák pedig engedelmesen, letörten botorkálnak a fogságba.

A Seine-hez

18 óra 30 perc az idő. Az ezred már 24 órája üldözi az ellenséget. A láncok kilométer kilométer után győznek le a hosszú útból. Mindenfelé menekülő francia oszlopok közé futnak be a német páncélosok, szétzavarva, foglyulejtve azokat.

Az egyik osztály éppen leváltja a másikat, mely eddig az ezred élén haladt, amikor az ezredparancsnok komoly arccal, de mégis örömtől sugározva újabb parancsot ad:

„Az ezred a Seine-ig (Szajna-ig) tör előre, birtokba veszi a Marcilly-i hidat és hídfőt alkot Romilly-nél.”

Az egyik osztályparancsnok a feladat fontosságát méltatja tisztjei előtt: milyen fontos a további hadműveletek szempontjából a hídnak ép állapotban történő kézrekerítése.

Már sötétedik, de még hosszú az út a hidig. Az eső valósággal szakad. A lehető legnagyobb csendben robognak a német harckocsik Marcilly felé, nehogy feleslegesen felkeltsék a franciák figyelmét.

A sikos aszfaltutakon szinte száguldva éri el az ezred a falut, amelynek szélén gyér csatárláncba fejlődött gyalogság kíséri meg a páncélosokat feltartóztatni. Néhány lövés után azonban leteszik fegyvereiket és megadással indulnak a fogságba.

Már 22 óra van, amikor behatolunk Marcilly-ba. Csakhamar kitűnik, hogy ezt a falut is úgy, mint annyi mást, valóságos erőddé alakították a franciák. Házakból, udvarokról, mindenfelől tűz fogadja a németeket. Néhány löveg is megszólal. Így hamarosan élénk tűzharc fejlődik ki. A franciák meghátrálnak, szabad a híd felé vezető út!

Az osztály segédtisztje csakhamar jelenti rádión, hogy elérte a hidat, de továbbjutni nem tud. A hídon több torlasz akadályozza a harckocsik átjutását, a hídon túl pedig kiválóan rejtett tüzelőállásokból a franciák a hidat és környékét géppuskákkal és lövegekkel tűz alatt tartják. Azt még nem sikerült megállapítania, hogy vajjon a híd robbantáshoz fel van-e már szerelve?

Gyorsan előre a hídhöz az árkászokat, motorkerékpáros hírvivőket és minden embert, akit a harckocsikban nélkülözni lehet! Pisztolyokkal, kézigranátókkal felfegyverezve kíséreljék meg rohammal elfoglalni a hidat.

A törzsből még néhány tiszt is csatlakozik a rohamra készülődő csoporthoz. Az ezredparancsnok a híd közelében álló házak egyikéből figyelmebebeinek vállalkozását.

A harc hevessége a tetőpontra hág. A közben megérkezett harckocsik lövegei tűz alatt tartják a túlsó partot. Géppuskák zakatolnak, kézigranátók robbannak.

A rohamozók a hídon egyik torlaszt a másik után hagyják el. Az osztálysegédtiszt két másik

*Fülből hős egy pillanattig, mint
vabszalpa egy életen át.*

Falán Péter.

tisztal és két altisztal az élen szökelve már a híd közepén van. Mindenki várja, hogy a franciák mikor gyujtanak. De a várt robbantás nem következik be.

Az élen rohanó három tiszt és két altiszt eléri a túlsó oldalt. Kézigranátókkal árasztják el a közeli fedezéket és a parton tüzelő löveg kezelőit! Az egyik hadnagy sebesülten összeesik. A két altiszt egy géppuskás fészket küzd le.

Egy harckocsi máris megindul a túlsó part felé. Az osztálysegédtiszt harckocsija. Derék kezelője nem akarják gazdájukat a híd túlsó oldalán egyedül hagyni a pokoli tűzben. Két hatalmas, szálfákból készült úttorlasz egészen lassú mozgásra kényszeríti a hidon, de mégis keresztül jut. Példáját követve, egymásután indul meg a több harckocsi is. Amint elrobognak ezredparancsnokuk mellett, annak szeméből kiolvassák, hogy a nagy feladat sikerült: bár a franciák még hevesen tüzelnek a partmenti házakból, de a híd már birtokukban van!

A parton álló francia löveg sebesült kezelője megkísérlik még, hogy erejük utolsó megfeszítésével lövegükkel közvetlen közletről ismét megnyissák a tüzet az előretörő németekre, de a harckocsik gránátjaitól eltalálva, a hősi ellenállásnak ez az utolsó kísérlete is letörik.

Mialatt két tiszt néhány emberrel megtisztítja a híd túlsó oldalát és a falut, a századok egymásután folytatják az előnyomulást. Mocsaras, erdős területen száguldanak keresztül. A franciák mindenfelől tüzelnek rájuk, de ezzel nem törődnek. Közben annyira besötétedett, hogy alig lehet már valamit látni. Az úton, amelyen előrehaladnak, hátrahagyott vadonat új hadioszlopot, közelében egy 28 centiméteres üteget találnak.

Néhány harckocsi lemarad ugyan az ingoványos terepen, de a század zöme feltartóztatlanul rohog tovább.

Romilly-n futnak most keresztül, ahol gyanútlan francia katonák sétálnak még. Ezek semmit sem tudnak a közelben lefolyt ádáz harcról. Néhányan ugyan védekezni akarnak, de hiába!

Az osztály zöme és az ezredtörzs a helységben marad, míg az egyik század a városon keresztül törve, az előtt biztosít.

A városban folyik a tisztogató munka. A foglyok száma percről-percre nő. Először a piactéren terelik őket össze, de a tér csakhamar szűknek bizonyul. Még egy hatalmas négyemeletes épület is megtelik a foglyokkal. Lassanként helyreáll a rend a városban.

A 2. század parancsnoka a piactérről egy közepes harckocsit küld még a vasúti állomásra, hogy azt megszállja és ott a távbeszélő vezetékeket elvágja. Már eltelt egy óra is, de az állomásra küldött harckocsiról semmi hír. Végre jelentés érkezik, amelyben a harckocsi parancsnoka még két embert kér, mert a vasúti állomáson „a munkát” nem tudják másképp elvégezni. A századparancsnok nem sokat gondolkodik, küld két embert. Éjjel felé aztán kiderül, hogy miért volt szükség „megerősítésre”. A piactéren vezető úton hosszú, lefegyverzett francia menetoszlop érkezik be a városba a pályaudvar felől. Az oszlopot öt páncélos katona és a közepes harckocsi kísérik. Az ámuló századparancsnok megtudja, hogy a harckocsi éppen akkor ért ki a pályaudvarra, amikor egy tartalékosokkal zsúfolt vonat érkezett be. Az altiszt, harckocsijának biztosítása mellett lefegyverezte az egész szállítmányt és foglyul ejtett közel ezer embert.

Éjjel 1 óra van. Végre leállítják a forró motorokat, végre pihenéshez jutnak a páncélosok is, de csak nagyon korlátozott időre. A legénység zöme puskával kezében, a városon belül és kívül a biztosító szolgálatot látja el. Messze, az ellenség közé beékelődve, magára hagyatva, egyedül áll az ezred: résen kell lenni!

Harminchat óran keresztül, úgyszólván pihenés nélkül rohantak előre a páncélosok. A kocsivezetők tenyere kisebesedett, de a kezelők is alig állanak lábukon. Állandóan harcolva, percenként váltakozó nehéz harc helyzetekben áthatatosan kitartva, az ezred maradéktalanul elvégezte a reá bízott feladatot.

A német rádió már másnap szerte sugározta a hírt az ezred példátlan előretöréséről és sikeréről. A következő napokban ezer és ezer német hírlap vitte szét a birodalom legelrejtettebb zugába is a páncélosok dicsőségének hírért. A legszebb kitüntetés az ezred minden tagja részére!

Az osztálysegédtiszt, aki mindvégig az élen harcolva, a hidat rohammal elfoglalta, megkapta a vaskereszt lovagkeresztjét.

Néhány nappal később, közvetlenül a francia fegyverszünet megkötése előtt, amidőn kocsijának tornyából a visszavonuló franciákat figyelte, halálos lövés érte. Ő volt az ezred utolsó hősi halottja a francia hadjáratban.

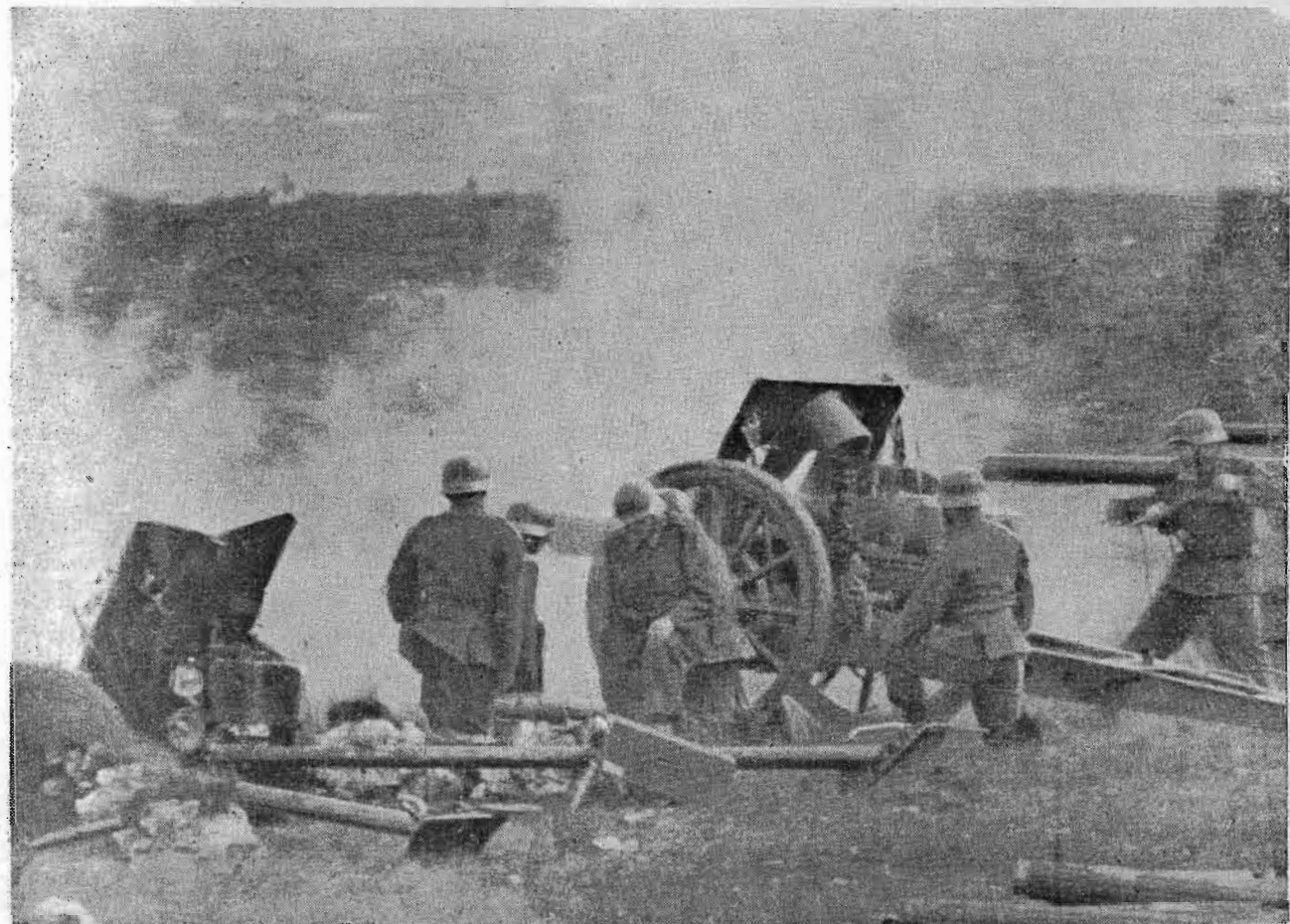
Egy délfranciaországi kastély parkjában alussza örök álmát...

Páncélköllel a szovjet harckocsik ellen.

Nagyanya és unoka ásóval szolgálja a hazát.

Tüzérségünk a főváros védelmében.

A nagyapa sem marad el.

Alacsonytámadás angol repülő- tér ellen.

Matthias Joachim cikke nyomán.

A Ju. 88 a koradélutáni órákban indul Anglia felé azzal a feladattal, hogy alacsonytámadást hajtsa végre egy repülőter ellen.

Amint az időjárásjelentésből várható volt, az angol partok felett, mélyen földre ereszkedve, sűrű felhőtakaró terpeszkedik.

A gép nagy magasságban repül el a Themze torkolata felett. A légvédelmi tüzéség nem lő rá, lőszerét a folyótorkolat környékén elterülő ipartelegeket támadó gépek részére tartogatja. Angol vadászrepülők sem mutatkoznak. A felhőtakaró nemsokára magába fogadja a bombázót is és akkor a vadászok már úgy sem árthatnak neki.

A megfigyelő számítása szerint már a célként kijelölt repülőter közelében lehetnek, ezért meglöki a pilóta karját, aki erre a megbeszélte jelre csúsztatni kezdi a gépet.

Pár pillanat és a gép kiér a felhőtakaróból. Feltűnik szemük előtt Délkelet-Anglia már megszokott képe. A gép még jobban süllyed: a sötét, meghatározhatatlan színű terep mind rohamosabban szakad eleinte világosabb és sötétebb, majd világoszöld, barna és sárga színtölgökre. Az enyhén hullámos terep élősvényekkel és fasorokkal szegélyezett legelőinek és szántóföldjeinek egyes helyeiről apró tüzpontok nőnek ki és rohannak a gép felé. Lőnek a légvédelmieket, gondolja a repülő.

Megdöbbenő lassúsággal szállnak fel a nagy fényes pontok a géphez, hogy közelébe érve a motorzúgás miatt alig hallható csattanással, kis fekete füstfelleget rajzoljanak az égre. Kisebb, vörösen és fehéren világító pontok izzó gyöngyfűzérként emelkednek a gép felé. Egy pillanatra úgy látszik, hogy eltalálják valamelyik részét, de aztán eltűnnek a magasban. Mintha tüzes kis légi manók táncolnának körül a gép törzsét, szárnyát, játékos kedvükben újra meg újra más oldalról bukkanva fel.

A gépben ülőknek azonban nem marad idejük arra, hogy a játék és halálos komolyság közti különbségen elmélkedjenek, mert már közelednek a célhoz és ilyenkor mindenkinek elég tennivalója akad.

Tovább zúgnak lefelé. A föld tarka színtölgjait elmosódva rohannak tova a gép alatt. Csak egy kis része áll látszólag mozdulatlanul és nő rohamos gyorsasággal a gépben ülők szemébe: a cél.

Máris kattognak a német gép géppuskái: előre-lefelé a megfigyelő, lefelé a gép alján a rádiós, hátul oldalra a lövész szórja tüzes „üdvözlését” az angolokra.

Pillanatokig tart csak ez a dübörgő, tüzes szárguldás.

A repülőter szélét elhagyva, éles kanyarban emelkedik fel a gép, hogy nagyobb magasságból újra támadva szórja bombáit a hangárookra.

Közvetlenül a gép előtt egy angol vadász, utána rögtön egy német romboló zuhan lefelé, de csak az időközben kigyulladt angol gép zuhan a földre, a német gép vezetője velük egymagasságban felrántja gépét és egyenesen feléjük repül.

Húzni, húzni, meghúzni a magassági kormányt! gondolják a gépen ülők. A gép orrában a megfigyelő behúnyja szemét és úgy várja az összeütközés robotját, az utolsó hangot, amelyet életében még hallani fog. Csak a pilóta gondol mást, mint a többiek: kapcsolja a gázt és lenyomja a gépet.

Kis ütődést éreznek és amikor a megfigyelő újra kinyitja szemét, a pilóta már gázt ad és ismét a magasba emeli gépét.

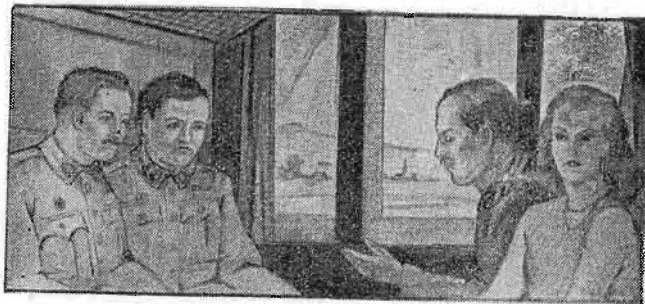
„A függőleges vezérsík megsérült” hallatszik a lövész jelentése a fejhallgatókban „és valószínűleg az oldalkormány is!”

„Nincs annak semmi baja” válaszolja nyugodtan a vezető, aki csizmás lábaival a kormányrudakon érzi, hogy az oldalkormány jól működik. „De most figyeljetelek, még egyszer lecsapunk!”

A repülőter légvédelmi tüzfegyvereinek tüzeiben, tökéletes pontossággal oldják ki bombáikat, majd a magasba emelkedve, hazafelé indulnak.

Az úton a gép emberei alig váltanak néhány szót egymással. Nem úgy, mint máskor, amikor a sikeresen végrehajtott feladat örömeiben, élénk szavakkal cserélik ki észrevételeiket.

Amikor végre földet érve, a gép megáll a repülőterén, a négy férfi még mindig hallgatva száll ki belőle. Némán, különös érzéssel szívükben szemlélik a sérült vezérsíkot. Érzik, hogy ma, a szerencsésen elkerült összeütközés alkalmával ott suhant el mellettük a vég.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Írta: FERENCZY ÜDÖN alezredes.

(21. közlemény.)

Szinte hihetetlennek látszik az a vakmerő kémkedési eset, amely az első világháború előtti időben Grácban játszódott le s amelynek hőse egy orosz tiszt volt. A Grácban állomásozó cs. és kir. huszárezred tisztje életkezdésében 1913 augusztus 18-án Ferenc József császár és király 83-ik születésnapját a szokásos módon ünnepelték.

Az ezredparancsnok pezsgős pohárral a kezében mondott felköszöntőt a Legfelsőbb Hadúrra. Az ezredparancsnok felköszöntője után az ezrednek előkelő vendége, Királyffy Tibor honvéd huszárezredes emelkedett fel a helyéről.

Királyffy már hosszabb idő tartózkodott Grácban. Az ezredparancsnoknál való jelentkezése alkalmával közölte, hogy őt a honvédelmi miniszter ren-

delte ki a közös huszárezrednél bevezetett újítások tanulmányozására. Az ezredparancsnok szívesen, gyanútlanul fogadta a vendéget. A vendég a tisztjeletkezdésben étkezett, a tisztikar hagyományos szeretettel fogadta a bajtársat, aki közvetlenségével, lenyűgöző modorával hamarosan kivívta a tisztikar szeretetét úgy, hogy mindig az általános érdeklődés központjában állott.

Királyffy huszárezredes felemelte a pezsgőspoharat, balkezevel megpödrte magyaros bajuszát s mintha csak vezényelt volna, gyönyörű magyaros hangsúllyal, emelt hangon elkezdte:

„Uraim! Akár fekete-sárga, akár piros-fehérozöld határkövek között élünk, szívben-lélekben egyek vagyunk! Osztrák bajtársaim, ez az egység a mi legnagyobb erőnk és egyszer ez fogja megszerezni nekünk a győzelmet. Éppen ezért kiáltunk hangos szóval: „Viribus unitis”, hogy meghallják Bregenzől Kolozsvárig és a Visztulától az Adriáig. Éljen Ő császári és királyi apostoli Felsége!”

Az idő lejártával az ezredes kellemes emlékekkel távozott s ugyanilyeneket hagyott maga után.

Elérkezett 1914 augusztus hava. Dörögtek az ágyúk a galíciai síkságon. Az orosz túlerő rohamra indult a huszárok ellen. Az ezred vitézül verekedett, sokan elesetek, sokan fogságba kerültek. A fogságba kerületeket egy kis orosz faucska iskolatermében helyezték el. Ott feküdt egymás mellett Müller vezérőrnagy, dandárparancsnok, Schwartz alezredes, Novotny őrnagy és még sokan a tisztikarból. Halkan beszélgettek egymással.

Egyszerre csak kinyílt a tanterem ajtója s egy karcsú, elegáns orosz tábornok lépett be. Segédtsíztje követte, két szolga élelmiszerekkel és italokkal megpakott nehéz kosarat cipelt utána.

Novotny őrnagy agyán átfutott a gondolat, hogy hol is láthatta ezt az ismerősnek tetsző embert. Gondolatai kergették egymást, de nem emlékezett biztosan.

A tábornok megállt a tanterem közepén, moosolygott, s választékos német nyelven megszólalt:

„Üdvözlöm derék osztrák bajtársaimat abból az alkalomból, hogy szeretett hazámnak, Oroszországnak a vendégei lettek. Az urak nem tehetnek arról, hogy országaink háborúba keveredtek egymással. Tudom, hogy Önök csak bátran és katonához méltóan, kötelességüket teljesítették!”

A tisztiek elképedve bámultak a tábornokra! Eszrevette ezt a tábornok is s most már névszerint fordult hozzájuk:

„Na, Novotny őrnagy úr, nem ismer meg? Örömhírt közlök Önnek, az orvosok azt mondják, hamarosan meg fog gyógyulni sebesüléséből. Müller vezérőrnagy és Schwartz alezredes urak sem ismernek? Pedig egy éve, hogy köszöntöttem Önöket a gráci tisztisíztalnál uralkodójuk születésnapja alkalmával. Emlékeznék még arra a huszárezredesre, Királyffy Tiborra? Sajnálom balsorsukat, mondhatom azonban, hogy vitézül harcoltak.”

Ezután intett a szolgálóknak, akik hideg sültet és bort szolgáltak fel.

A tisztiek megdöbbenve néztek az orosz tábornokra, akinek arca ismét elkomolyodott és így folytatta: „Minden eszköz, amit a haza érdekében állítunk és annak javát előmozdítja, megengedett dolog.

Magyar lövész.

Még a kémkedés is, ha hazaszeretettből és nem pizkos pénzvágtyból ered, nem cselekedet. Sokat tettem én akkor kockára, de sikerrel járt s ennek köszönhetjük most keletgalíciai sikereinket is. Kötelességemet teljesítettem akkor épűgy, mint most Önök!” Ezzel meghajtotta magát s eltávozott.

Az első világháború előtt és alatt egyik leghíresebb és legvakmerőbb kém volt Mademoiselle Docteur, ahogy a franciák nevezték. Olyan egyéniség, aki művésze volt mesterségének, aki olyan szolgáltatásokat teljesített, amelyek messze túlhaladták férfi kollégái teljesítményeit. Ez a rendkívüli nő egyesítette magában a leleményességet, a vakmerőséget, a férfiakkal vetekedő bátorságot, a lelki nyugalmat és találékonyt. A kémnők közül kétségtelenül a legeredetibb egyéniség volt. Dr. Elisabeth Schragmüller és Annemarie Lesser néven emlegetik.

Mademoiselle Docteur 16 éves korában halálosan beleszeretett Winanky Károly német huszárkapitányba. A viszonyának következményei mutatkoztak s ezért a szigorú apa a leányt kitagadta. A kapitány azért hibáján kívül nehéz anyagi viszonyok közé jutott, úgyhogy az ősi vagyon dob alá került. Megélhetésről gondoskodni kellett s így került a kapitány a német hírszerzés szolgálatába, ahol szívesen fogadták, annál is inkább, mert nagy katonai tudással rendelkezett.

Első próbaútja egy párisi céghez vezetett, ahonnan a francia hadsereg forgópisztolyainak szerkezeti

rajzát kellett megszereznie. Ez az út csak arra szolgált, hogy megállapítsák, vajjon a kapitány feltevése magától megállja-e helyét. A cég tulajdonképpen kémroda volt. Ebből az útból visszatért Berlinbe s a kapott pénzt is visszaadta. A hírszerző osztály vezetője azonnal látta, hogy szakértelemmel és hidegvérrel rendelkező emberrel van dolga s komoly feladatokat is végre tud hajtani.

Most már nehéz feladatot kapott. Winanky kedvese ebben az időben betegeskedett, állandó nyugtalanság gyötörte, az orvosok nem tudták, mi baja lehet. A kapitány bevallotta a leánynak, hogy milyen feladatra vállalkozott! A leány szeme fecsillant, megnyugodott s könyörgött, hogy útjára a kapitány vigye magával. Winanky a kívánságot teljesítette s útnak indultak. Hetekig voltak úton. Ez idő alatt a német hírszerzés vezetője pontos rajzokat kapott, a Maas mentén álló francia erődökről és sáncokról tábori vasutakról, amelyek térképbe még nem voltak felvéve. Innen továbbutaztak a carleville—verduni vonalra, ahol megállapították a tábori erődítéseket, azok erősebb és gyengébb pontjait. Mind a ketten kitűnően tudtak franciául. A leány jól értette a vasutasok, postások, parasztek nyelvét, azokkal hamarosan megkedveltette magát s mindent kifecsegték neki. Az utazás közben a leányt Winanky állandóan oktatta a katonai ismeretekre, amit feltűnő gyorsan elsajátított. Svájci útlevelel rendelkeztek, menetvonalukon növénygyűjtéssel foglalkozva, feltűnés nélkül haladhattak.

Charlevillében tartózkodtak, amikor egy éjjel a leány felriadt álmából, úgy érezte, hogy üldözik őket. Másnap sietve menekültek ki a pályaudvarra, ahol a leány figyelmes lett egy férfire, aki már napok óta figyelte őket s akit már többször látott. Megérezte, hogy a figyelő férfi titkos rendőr. Látta, hogy a férfi két őrszemet állított fel a kijáratához és kettőt a pernonon. Úgy érezték, hogy minden elveszett. A nő hirtelen elhatározással és bámulatos nyugalommal a pernonon álló őrszemnek odaszólt, hogy veszedelmes kémnőt üldöznek az utcán, siessenek a rendőrök segítségére. A két őrszem gyorsan eltávozott, a menekülés útja szabaddá vált. Kisurrantak a pályaudvarról, kocsit kerítettek s gyors iramban elillantak a határ felé. Szerencsésen elérték Kőlnöt és így megmenekültek a rendőrség karmaiból.

Az izgalmak Winankynak megártottak. Kórházba szállították, ahol meghalt. Ettől kezdve a leány magára volt hagyatva. A német hírszerzés vezetője azt az ajánlatot tette a leánynak, hogy dolgozzék egyedül, ehhez való tehetségéről már tanubizonyágot tett. A leány az ajánlatot elfogadta.

Első útja 1913-ban a Vogezekebe vezetett. Egy szép napon egy kis falucskában egy 16 esztendőös kis svájci festőnövendék jelent meg. A falu pensiójában szállásolta be magát. A hegyekbe járt ki festegetni. Mindenkiel megbarátkozott és segítettek neki a festőállványt, fényképezőgépet cipelni. A vasutasok, mezőőrök szívesen elbeszélgettek vele s tájékoztatták a vasút- és útviszonyokról. Estéknél el-eltársalgott lakótársaival, a pensió társas életében ő volt a hangadó.

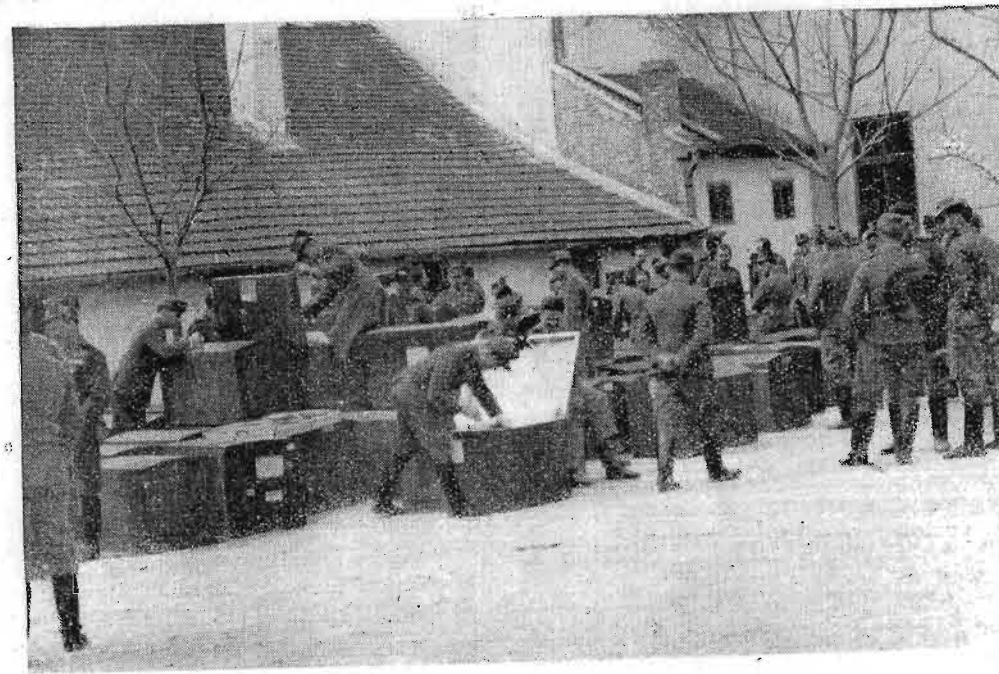
Egy nap tiszték érkeztek a pensióba. A leány hamarosan megismerkedett velük. Különösen egy kapitánynak nyerte meg a tetszését, aki néhány nap

mulva halálosan szerelmes lett belé. Éppen nagy gyakorlatok folytak ebben az időben a Vogezekeben. A kapitány többször kikocsizott a leánnyal a gyakorlatok színhelyére. A leány szakszerű katonai tudással állapította meg a francia csapatok erejét és összetételét, szemrevételezte az ütegállásokat. Napokon keresztül járta a Vogezekeket s megfigyelte a gyakorlatozó francia katonaság minden mozdulatát. A gyakorlatok vége az lett, hogy a francia kapitány megkérte a leány kezét. Ez elől a leány azzal a kijelentéssel tért ki, hogy előbb megkérdezi szüleit s kikéri azok beleegyezését. Útra készült. A kapitány rendelkezésére bocsátotta saját autóját, két katonát kísérőül is adott melléje. Így érkeztek meg a határra, ahol minden vámvizsgálat nélkül átengedték. Rajzait, fényképeit átmentette. Svájcba váltott jegyet, de közben útirányt változtatott, kiszállt a vonatból s a legközelebbivel Berlinbe utazott. Meglepő híreket hozott a francia hadseregről és igen értékes fényképfelvételeket és rajzokat. Ezzel újból igazolta a titkos hírszerzésre való rátermettségét.

1914. év tavaszán Belgiumba vezetett az útja. Saint-Sebastin városban kötött ki. Ennek közelében folytak a belga hadgyakorlatok. Igen komoly feladat elé volt állítva. Meg kellett állapítania, hogy Lüttich erődítményeiben hol vannak az állandóan beépített ágyúk, milyen űrméretűek, hogyan szabályozzák a csatornák és folyók vizét, milyen állapotban vannak a vasutak. Nagy munkáját Brüsszelben kezdte meg. Egyik szálloda pálmakertjében megismerkedett egy belga hadnaggyal az ismeretség szerelembe csapott át. A belga hadnagy elmaradhatatlan lovagja lett a leánynak, együtt járták a múzeumokat, sétáltak, szórakoztak. Mademoiselle Docteur lelkes franciának adta ki magát, elmondta, hogy apja francia tiszt volt s innen ered, hogy mint vérbeli katonaleány, katonai dolgok iránt érdeklődik. Dicsőítette a francia hadsereget majd sajnálkozva beszélt a belga hadseregről, hogy az gyengén van felszerelve. A hadnagy természetesen tiltakozott e megállapítás ellen s igazának bizonyítására részleteket mesélt el a belga hadseregről.

A leány ezután eltűnt egy hétre. A hadnagy örvendett a viszontlátásnak. A leány dicselkedve mutatta be festőtehetségét s különböző csendéleteket, tájképeket tárt egy heti munkája eredményeképp a hadnagy elé. Sok rajz volt azonban olyan is, amelyeket nem mutatott meg.

A hadnagy egy alkalommal egy kis gépkocsikázásra hívta meg a leányt. Az erődök vidékére tettek egy kis kirándulást, majd a hadgyakorlatok területét is bejárták, s már majdnem a holland határra értek, amikor egy kis javítás végett meg kellett állni. A leány is kiszállt a kocsiból, s míg a hadnagy a hiba megjavításával volt elfoglalva, egy kis papírszeletre feljegyezte az elfogyasztott benzint s hogy hány kilométer utat tettek meg. A kijavítás után továbbindultak. Jó ideig kocsikáztak már, amikor a leány kinyitotta kezításkáját, hogy onnan zsebkendőt vegyen elő. Alig nyitotta ki a táskát, a szél már is egy kis papírlapot ragadott ki a táskából s vitte magával az útmenti bokrok felé. A hadnagy, aki az esetet látta, a kocsit azonnal megállította, kiugrott a kocsiból s a papírszelet után vetette magát. Hiába volt a leány kiáltása, hogy hagyja sorsára a kis papírszeletet, az

Nagy út előtt.

Bodrogi őrm. felv.

lényegtelen, a hadnagy, mint udvarias ember, rohant a kis papírszeletke után. A kis darabka papírt a szél egy eléggé távoli bokorba vitte, ahol fennakadt. A hadnagy felemelte a cédulát s akkor látta, hogy azon titkos feljegyzések vannak. Gyanút fogott. A papírszeletet zsebrecapta és visszatért a leánynak azt mondta, hogy nem találta meg. A leány ebbe látszólag megnyugodott, de érzése azt sugallta, hogy a helyzet veszélyes, menekülnie kell. A hadnagy az autót sebes iramban vezette hazafelé. Egy, az úttól kissé távolabb fekvő csendőrors mellett haladtak el, a hadnagy a gépkocsit megállította s bekiáltott, hogy valaki jöjjön ki. Kiáltozására azonban senki sem jelentkezett. Kénytelen volt a kocsiból kiszállni s maga bemenni az épületbe, hogy onnan valamelyik csendőrt kihozza s annak a nőt átadja. Ezt a pillanatot használta fel Mademoiselle Docteur. Begyűjtötte a kocsit s gyors iramban elhajtott. A menekülés öröme nem tartott sokáig, mert a kocsit pár kilométer után nekiment egy fának s felborult. A leány olyan szerencsésen esett ki a kocsiból, hogy semmi baja nem történt. Futva menekült tova ahhoz a kis csatornához, amely a belga határon folydogál. Gondolkodás nélkül belevetette magát a csatornába s gyorsan átúszta. A túlsó parton egy halászmestert bérelt fel, hogy szállítsa el a holland határig. Fizetett 3000 frankot.

Szerencsésen megérkezett Hollandiába s egy éppen induló hajóval Dover felé utazott. Hogy ne ismerjék fel, szemüveget viselt. Wight szigetén hajózott ki, ahol több hétig tartózkodott s idejét motorcsónakázással és festéssel töltötte. Egyszer elfogta itt is a szorongó érzése. Érezte, hogy valami veszedelem fenyegeti, elhagyta a szállót és svájci útlevelel Párison keresztül szerencsésen megérkezett Berlinbe.

Mademoiselle Docteur idegeit a kiállott izgalmak annyira megviselték, hogy Meranba utazott pihenésre. 1914. július elején már újabb feladatot kapott. Egy

Milánóban tartózkodó német ügynöknek az volt a feladata, hogy állapítsa meg, milyen földmunkákat végeznek az olasz partokon. Ez az ügynök azonban sehogysem tudott eredményt elérni. Jelentette is, hogy legalább négy hétre volna szüksége ahhoz, hogy az olasz partokat végigutazza. A feladat azonban annyira fontos és sürgős volt, hogy azt 6 napon belül végre kellett hajtani. Újból Mademoiselle Docteurre volt szükség. Az ügynök legnagyobb meglepetésére alighogy levelét feladta, 24 óra elteltével a leány megjelent a lakásán. Rögtön munkához kezdett. Másnap egy hirdetőirodát nyitott, megrendelte az összes olasz ujságokat, még a vidéki kis lapokat is. Megkezdődött a nagy munka, a hirdetések kiértékelése. A hatóságok földmunkára, és betonépítkezésre hirdetések pályázatát. Egy jó térképen rögzítette, hogy hol és milyen erődítési munkálatokat akar az olasz hadvezetőség végeztetni. A leány 6 nap alatt megállapította azt, ami kollégájának hetekig eltartott volna. (Folytatjuk.)

Zrínyi Miklós hős hadvezérünk sírjából kiált felénk:

„Hallj meg engem, élő magyar, ihon a veszedelem, ihon az emésztő tűz.

De miért kelljen elvesznünk, vagy kétségbeesnünk, míg csontjainkban velő, ereinkben vér, míg Isten mennyországában az mi birodalmunk lehet, még karunkban kopját, markunkban szablyát szoríthatunk.

Vagy nem azoktól a vitéz magyaroktól származunk-e mi, kik kevés néppel számtalan sokezer pogányokat kergettek! Csak jobbitsuk meg magunkat, szabjunk más rendet dolgainknak, militarem disciplinam: egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók!

A magyar a hadakozásra a legalkalmasabb, a legerősebb, a leggyorsabb és ha akarja, a legvitézebb nemzetség!“

EMCÉKEZZÜNK!

Fliesz György hadnagy, a buziásfürdői szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett betegségben 1914 november 15-én Budapesten meghalt.

Kérai Ferenc ungvári szárnybeli és Nyisztor Miklós szépsi őrsbeli csendőrt szerb komitácik 1916 november 15-én Gornilevicében megölték.

Veszprémi Antal lébényi őrsbeli őrmester a bormási erdőben orvvadászokkal vívott tűzharcban 1929 november 16-án elesett.

Demény Dezső főhadnagy, a belényesi szakasz parancsnoka, a krakkói csatában 1914 november 18-án Zalesie mellett elesett.

Tóka János paksi őrsbeli őrsvezető címz. őrmester az oroszokkal Glew mellett vívott ütközetben 1914 november 18-án elesett.

Pálfi Károly nadrági őrsbeli címz. őrsvezető 1902 november 20-án postafedezeti szolgálatban rablókkal vívott tűzharcban Kricsó és Alsógörbed között elesett.

Nyulász György kosárfalvai őrsbeli csendőr címz. őrmester az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1915 november 23-án Zyrowice mellett meghalt.

Bognár Izidor 2. oszt. őrmester, a jablánci őrs parancsnoka, a román harctéren szenvedett súlyos sebesülésben 1916 november 24-én meghalt.

Bartos István riskulicai őrsbeli alőrmestert 1918 november 24-én a brádi vasútállomáson román nemzetőrök agyonlőtték.

Polgár Ábel miskolci szárnybeli csendőr az orosz harctéren szerzett betegségben 1914 november 25-én Ökörmezőn meghalt.

Bihari György hajdusámsoni őrsbeli alőrmestert 1918 november 25-én a Martinka-szőlőhegyen katonaszökevények bosszúból megölték.

Papp István 2. oszt. őrmestert, az egresi őrs parancsnokát, lázadó román néptömeg 1918 novemberben Egresen megölte.

Bobrovnik és felsőriethomai Lukácsy Béla százados, a pancsovai szakasz parancsnokát, Szerbiából hazatérte után, a Pancsovára benyomult szerbek 1918 november elején elfogták, Csacsakra vitték, ahol agyonkínzták és az emeletről ledobták.

Pap István tolnai őrsbeli csendőrt, vezényelve a nagybecsei őrsre, 1914 december 5-én vasútbiztosító szolgálatban Peredmér határában egy mozdony halálra gázolta.

Tárkányi János ragályi őrsbeli csendőr, a benyomuló csehek ellen harcolva, 1918 december 5-én Alsókubinban meghalt.

Mózner József győrszentmártoni őrsbeli csendőr, vezényelve a coasta-lui-russui határszéli őrsre, éjjeli portyázás közben 1915 december 7-én szikláról lezuhant.

Takó Károly trencsényi őrsbeli csendőr, az oroszokkal Karcew mellett vívott ütközetben 1914 december 11-én elesett.

Korodi János újborlovényi őrsbeli csendőr, az oroszokkal a Vereckei-szorosnál 1914 december 13-án vívott ütközetben elesett.

Garaj András őrsvezető címz. őrmester, a havasközi őrs parancsnoka, 1914 december 11-én Havasköz határában, az oroszokkal harcolva, elesett.

Szöke János 1. oszt. őrmester, a nagysajói őrs parancsnoka, a román nemzetőrökkel Szamosújvárott vívott harcban 1918 december 16-án elesett.

Szappanos Károly újverbázi őrsbeli csendőr, szerb partizánokkal vívott harcokban, 1914. december 17-én elesett.

Sándor József hadnagy, a csíkszeredai szakasz parancsnoka, az oroszokkal Tarnóvnál vívott harcban, 1914 december 18-án Podgoruki mellett elesett.

Kovács Lajos budapesti kerületbeli, a képviselőházi őrséghez vezényelt csendőr, címz. őrmester a 4. Isonzói-csatában 1915 december 12-én kapott sebesülésében 1915 december 18-án meghalt.

Bazsika Pál valkói őrsbeli csendőr, mint a szolyvai őrs felderítő járőrnek parancsnoka, nagy orosz túlerővel vívott harcban 1914 december 19-én Zányka és Almamező között többszörös sebesülés után elesett.

Zauberer Jeremiás őrsvezető címz. őrmestert, a petrovai őrs parancsnokát, 1906 december 22-én Petrovabisztra közelében postafedezeti szolgálatban rablók megölték.

Koszlea Kandid zajzoni őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az oroszokkal vívott harcban 1914 december 22-én Fenyvesvölgynél elesett.

Krämer Miklós vajszlói őrsbeli főtörzsőrmestert a torjánci határban jugoszláv pénzügyőrök a határon áthívták, elfogták és 1922 december 23-án agyonlőtték.

Ürögi György nádudvari őrsbeli alőrmester szerb komitácsi bandával vívott harcban 1917 decemboer 24-én Ivanjica mellett elesett.

Pavcsó János trsztenai őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban 1914 december 25-én Bochniánál elesett.

Békési Sándor csornai őrsbeli csendőrt egy éjjeli csendhaborító, akivel szemben szolgáltilag fellépett, 1925 december 25-én Csornán megölte.

Péter András ny. őrsvezető volt, felsőlapugyi őrsparancsnok, mint a csendőrséghez beosztott népfőlkelő és Simon Benjámín dévai szárnybeli csendőr a románokkal 1916 december 26-án vívott ütközetben Csehirleanka mellett elesett.

Fodor István 2. oszt. őrmestert, a jászárokszállási őrs parancsnokát, garázdálkodó katonák megfélemezése közben az egyik katona 1918 december 26-án hátulról agyonlőtte.

Varga Márton címz. őrsvezetőt, a kanaki őrs parancsnokát, fegyveres gonosztevők 1905 december 23-án megölték. 1905 december 27-én Nagybecskerekén meghalt.

Derecskey Simon őrsvezető, címz. őrmester, a tolesvai őrs parancsnoka, nyomozó szolgálatban erdei vasút kisiklása következtében 1910 december 27-én Háromhuta határában meghalt.

Nagy Ferenc hajdunánási őrsbeli alőrmester Romániában szenvedett sebesülése folytán 1917 december 27-én Turnu-Severinben meghalt.

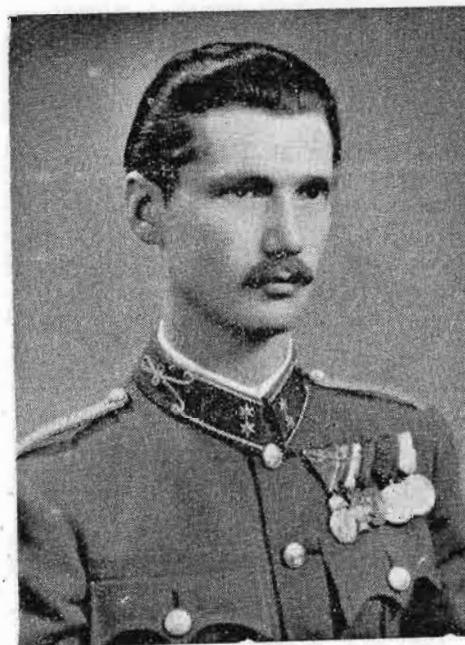
Susik Géza galgóci őrsbeli alőrmester, mint przemysli hadifogoly, három sikertelen szökési kísérlete után, a penzai fogolytáborban 1917-ben meghalt.

Stadler Ferenc zászlós, nagyszőlősi szakaszparancsnok, az oroszokkal Krosno körül vívott harcokban 1914 decemberében eltűnt.

Hőseink

Csaba Lajos főhadnagy.

A 105. hadtápszázalaj táborig csendőr szakaszának parancsnokaként teljesített szolgálatot a keleti harctéren. 1942 május 25-én parancsot kapott, hogy szakaszával induljon a Putywl és Búrin mellett partizánoktól megtámadott egyik utász zászlóaljunk megerősítésére. Burinban átvette a hadtest közvetlen alakulatainak legénységéből alakított megerősített század parancsnokságát. Századával a helység NY-i védőkörletét kellett megszállnia. Közel két

hétig tartó harcokban egy nagyobb kiterjedésű erdő átfésülésénél, majd Stara Scharpowka és Perresypka környezetének eredményes megtisztításánál személyes bátorságával és vitéz magatartásával tünt ki.

1942 augusztus havában táborig csendőr szakaszával Ostrogoszbán teljesített szolgálatot. A várost ért súlyos légítámadások során erélyes fellépéssel biztosította a mentési munkálatokat s megakadályozta a lakosság körében a pánikot.

Az ellenség előtt tanusított vitéz és bátor magatartásáért a „Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérmével hadiszalagon a kardokkal” tüntették ki. Megszerezte még a Tűzkereszt I. fokozatát a sebesülési pánttal.

A gondok, terhek, a megpróbáltatások a háború tartamával természetesen nem csökkennek, hanem emelkednek. De ugyanez áll az ellenségnél is! Döntő, hogy a megpróbáltatásokat kiálljuk és a legsötétebb pillanatokban se tántorodjunk meg!

Élet-halálharcot vivünk! Most vagy soha! Most már nincs több megalkuvás! Most már mindenki magáért, otthonáért, családjáért, gyermekéért és a jobb, boldogabb jövőjéért harcol.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Ujjnyom a szemétdombon

Írta: GALAMBOS JÁNOS főtörzsőrmester.

1936 június 12-én 9 órakor a gelsei őrs a szombathelyi 3. nyomozó alosztálynak távbeszélőn jelentette, hogy az elmúlt éjjeli őrskörletéhez tartozó Zaiaszentpálás községben Verner János* vegyeskereskedő üzletébe beörték és 500 P készpénzt ellopniak. Az őrs egyenruhás nyomozó járőr és helyszínelő kivezénylést kérte.

Az alosztályparancsnok úr egyenruhás járőrt és engem vezényelt ki mint helyszínelőt. A község házában tárt őrsparancsnoknál jelentkezve, a történekről és az addig rendelkezésre álló adatokról tájékoztunk. Megtudtuk, hogy a helyszín változatlan, helyszínelést még nem végeztek és az üzlethelyiség, hol a betörés történt, jelenleg is zárva van.

A helyszín általános áttekintése után az alábbi képet kaptam:

Káros háza, melyben a vegyeskereskedés is van, a község közepén áll, mindkét oldalról zártan, az utcásonba építve. A ház udvara az utcai részten 260 cm magas lécz-, egyebütt 150 cm magas drótkerítéssel van körülvéve, a kerítés mindenütt jó állapotban van. Az udvaron több mellékhelyiség (istálló, fél-szer, stb.) van, melyeket a káros deszka- és faraktározásra használt. Az udvar majdnem teljesen gyeves, a fű tenyérnyi magas, üde-zöld. Az udvarnak egy utca felőli bejárata van, melynek ajtóját éjjelre rendszeresen bezárják. Van még a kertfelőli drótkerítésnek is egy ajtója, ez állandóan lakattal van bezárva. A két ajtó, valamint azok zárberendezéseinek megvizsgálása nem eredményezett olyan nyomokat, amelyekből az azokon való bejutásra lehetett volna következtetni. A záron sem kívül, sem belül sérülés, rongálás vagy erőszak nyomait nem találtam. A lécz- és drótkerítés átvizsgálása sem eredményezett a tettes jövelele vagy távozása irányára utaló nyomokat. A füves talaj lábnyomcsapást, taposást nem mutatott.

A belső helyszínelés megkezdése előtt sértett — kérdéseimre — a helyszín állapotára és egyéb körülményekre nézve a következő rövid tájékoztatót nyújtotta:

A ház, melyben a vegyeskereskedés is van, a saját tulajdonát képezi. Az üzlet saját kezelésében van, a kiszolgálást feleségével és a náluk lakó apósával közösen végzik, üzleti alkalmazottjuk nincs. A háztartásukban egy cselédlányt alkalmaznak, ki több éve áll szolgálatukban, teljesen megbízhatónak ismerik.

Az üzlet — melyben vas- és rőfösáru is van — jó forgalmú, vevőköre nemcsak a községből, hanem a szomszédos községek és majorok lakosságából is kerül ki.

A vegyeskereskedésben a betörést megelőző napon — mivel vasárnap volt, — nem volt árusítás, emiatt az utcai bejárat ajtója ki sem volt nyitva.

A bolthelyiség udvarfelől levő, mellékkijáratával szolgáló kettős ajtót 11-én este sértett maga zárta be olyképpen, hogy a kívül lévő egyszárnyas deszkaajtó belső oldalán levő két akasztókapcsot beakasztotta, azután a belső üvegezett ajtót a zár-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

ban levő kulccsal belül bezárta. A kulcsot a zárban benne hagyta.

12-én reggel fedezte fel, hogy üzletébe betörték.

Az udvari mellékajtot, melyet ő este lezárta, nyitott, de behajtott állapotban találta. Az üzlet-helyiség íróasztalán elhelyezve volt 22 × 32 cm. nagyságú vas-pénztartó kazettáját nyitott állapotban találta s abból, valamint a kiszolgáló asztal záratlan pénzesfiókjából 100, 50, 20, 10, 1 pengős bankjegy és fémpénz, továbbá nagyobb mennyiségű váltópénz, összesen kb. 500 P hiányzott. A pénztartó vaskazetta az üzleti íróasztal nyitott, rekeszes fiókjában volt elhelyezve. A kazetta kulcsát sértett nem a fent írt helyen, hanem a zárban találta meg. Közölte még, hogy a kazettában 1 drb arany pecsét- és egy arany köves-gyűrűje, továbbá egy 2000 P-ről szóló takarékbetét-könyve is volt, ezeket a tettes nem vitte el. Az üzletéből áru vagy egyéb tárgy nem hiányzott. Az üzlete betörés ellen nem volt biztosítva. Végül még előadta, hogy az íróasztal melletti széken kétélű, csontnyelű törkést talált, mely nem az ő tulajdona. A törkést érintetlenül találási helyén hagyta.

Sértett előadása után a részletes belső helyszínelést kezdtük meg. Legelőször is a bejutási lehetőségeket vizsgáltuk. Az üzlethelyiség utcai bejáratát képező kettős ajtó záróberendezését sértetlen állapotban találtuk, a külső és belső szárnyak semmi rendellenességet nem mutattak. Hasonlóan sértetlenek voltak a helység utcai ablakai is, melyek egyébként is védő-vasrudakkal vannak ellátva. Az udvari mellékajtot ajtajának megvizsgálása az alábbi adatokat eredményezte:

A kettős ajtó külső deszkaszárnyának belső szélén éles eszköztől származó, 24 cm. hosszú friss faragási nyomokat találtunk, melyeket a tettes késsel, valószínű az üzletben hagyott törkéssel idézett elő. E feltevésünket látszott igazolni az a körülmény, hogy a törkés hegye kissé el volt hajolva. Az azzal végzett kísérletezés eredménye is azt bizonyította, hogy a tettes a törkést használhatta fel az ajtó belső oldalán levő zárt ajtókapcsok kívülről való kinyitására. A belső ajtó 25 × 30 cm. nagyságú üvegfiókjá közvetlen a zár felett háromszög alakban ki volt törve, néhány darab üvegcserepet kívül, míg két kisebb darabot az ajtón belül találtunk meg.

Az a körülmény, hogy az ablakszem (fiók) betörése közvetlen a zár felett volt, továbbá a nagysága, mely kézfejjel való átnyúlásra elegendő volt, azt látszott bizonyítani, hogy a tettes ezen át nyúlt be és belül a zárban hagyott kulcsot ily módon fordította el. A fent írt ténykedésével az ajtót s így az üzlet felőli bejáratot szabaddá tette, azon át jutott a helyiségbe.

Ezután a betört ablakrész és a lehullott üvegdarabok daktiloszkópiái vizsgálatát végeztem el. A keretben maradt üvegrészekon fogási, illetve érintési nyomok nem látszottak, a földről felszedett üvegdarabok megvizsgálása is negatív eredménnyel járt. Ezután a földről felszedett üvegcserepeket összeillesztve igyekeztem „rekonstruálni“ azok eredeti helyzetét és a kitört rész nagyságát. Itt tapasztaltam, hogy a kitört részeket összerakva, nem kaptam meg a kitört rész nagyságát, tehát az üvegcsere-

pekből még néhány darab hiányzott. A sértett és hozzátartozói kérdésekre határozottan állították, hogy ők nem vittek el onnan semmit és az ajtóhoz, vagy az üvegszilánkokhoz nem nyúltak. Ezek után feltehető volt, hogy a tettes vihette vagy dobhatta el a hiányzó részeket. Ezt közöltem a jelen volt járőr tagjaival, azzal, hogy erre a tettesnek nyilván oka volt s ez az ok más nem lehetett, mint az, hogy az üveget megfogta, s azt az ujjnyom megsemmisítése végett rejtette el.

E feltevésből kiindulva, keresni kezdtük a hiányzó üvegcserepeket. A keresés már-már sikertelennek látszott, amidőn a pince előtti összegyűjtött szeméthalamomban, a száraz hamu és salak között két üvegcserepet találtam. Az üvegcserepek vizsgálatánál feltevésem helyesnek bizonyult, mert az egyik darabon sikerült daktiloszkópiái vizsgálatra kiválóan alkalmas helyszíni ujjnyomot felkutatni és rögzíteni.

A belső helyszíni részletes és tüzetes átvizsgálása nem eredményezett a tettes, vagy tettesek kilétére utaló helyszíni nyomokat.

Befejezve a helységek átkutatását, a helyszínen talált törkés megvizsgálását kezdtem meg. A kés 30 cm. hosszú, rozsdás, kétélű pengéje, továbbá a régi kopott csontnyele ujjnyomok találására nem bizonyult alkalmasnak. A késpenge köszörülése, különösen pedig a nyélnek a pengéhez szegecseléssel történt felerősítése azt mutatta, hogy az nem gyári, hanem kézimunka. E feltevésemet igazolta a nyél eltávolításával történt vizsgálat is, mert a levétele után láthatóvá vált az alsó részen levő, eddig nyéllel fedett recézet, mely kétségtelenné tette, hogy a törkést szélesebb rozselőből kiköszörüléssel készítették.

Figyelembevételre a bejutást, továbbá a pénztartó kazetta kulcsának megőrzési helyét, kétségtelenné látszott, hogy a cselekményt helyi ismerettel rendelkező egyén követte el.

A feltevés alapján a járőrök a törkés felmutatásával igyekeztek bizalmas úton megtudni, hogy az kinek a birtokában lehetett, figyelembevételre azokat az egyéneket, akik az üzletben meg szoktak fordulni s így tudhatták, vagy láthatták, hogy a kereskedő a pénzt a kazettában tartja, esetleg megfigyelhették a kulcs rejtékhelyét is, annál inkább, mivel, a kereskedő előadása szerint, előfordult, hogy vevő jelenlétében nyitotta és zárta be.

Nem került el a figyelmünket a tettesnek az a ténykedése sem, mellyel a helyszíni ujjnyomokat rejtő üvegszilánkokat a felkutatás elől elrejtteni igyekezett. Ezt csak olyan egyén teszi meg, aki az ujjnyomatok jelentőségével tisztában van, tehát a legnagyobb valószínűség szerint a tettes büntetett előéletű egyén lehet.

A törkés eredete után kutatva, a járőrök megállapították, hogy ilyen és hasonló késeket a csepeli Weisz Mannfréd-gyárban dolgozó munkások szoktak készíteni saját céljaikra az ott talált ócskavasból. E célra a kitűnő acélból készült reszelő anyaga kiválóan alkalmas. Olyan munkás, aki a múltban a gyárban dolgozott, több volt a községben, mert egy időben többen mentek el Zalaszombatól a gyárba dolgozni, ezek nagyobb része azonban már visszatért és jelenleg is odahaza tartózkodik.

A felsorolt adatokon kívül tehát rendelkezésre állott még a tettes kilétének megállapítására, illetve a nyomozás megindításához a helyszínen talált és rögzített ujjnyom.

A járőrök, az őrsparancsnok utasítására, ezután a községbeli és környéki rovott előéletű és gyanús egyéneket, továbbá a múltban a csepeli gyárban dolgozott munkásokat keresték fel, vagy rendelték a községi előjáróság útján a község házára. Valamennyiről ujjlenyomatot vettem fel. E ténykedés befejezése után egy másik helyiségben az ujjlenyomatok vizsgálatát és összehasonlítását kezdtem meg. Ez idő alatt a járőrök a gyanús egyének részletes alibi vizsgálatát végezték. Az azonosítás a szokottnál több időt vett igénybe, mivel a foliapírra rögzített helyszíni ujjnyom — amint tudjuk — nem oldal- és vonalhelyes. Megkönnyítette azonban munkámat a helyszíni ujjnyom tökéletes volta, továbbá az abban felfedezett rendkívüli értékes jellegzetességek felhasználása.

A munkámat teljes siker koronázta, mert a felvett 20—25 ujjnyomatlapot átvizsgálva, megállapítottam, hogy a helyszíni ujjnyom Kálmán Péter zalaszombatalszi lakos büntetett előéletű egyén balkezének mutató ujjától származik.

Ezután a gyanúsított részletes kikérdezése következett, majd eléletartam a megállapításom eredményét, nevezetesen, hogy az üzlet ablakán talált helyszíni ujjnyom az ő ujjától származik. Kálmán tagadta a cselekmény elkövetését és tiltakozott a meggyanúsítás ellen. Tagadása mellett ismételt kikérdezései során is következetesen kitarított és hangoztatta, hogy bár ő járt sértett üzletében, azonban a kazettát sohasem látta, a kulcs megőrzési helyéről pedig semmit sem tud. Megmaradt ezen állítás mellett akkor is, midőn a törkést felmutattuk neki. Kijelentette, hogy az nem az övé.

A járőr az őrsparancsnok utasítására másnap a gyanúsított édesanyja lakásán házkutatást tartott, a kutatás azonban eredménnyre nem vezetett. Az őrsparancsnok ekkor megkérdezte tőlem, hogy nem tévedtem-e az azonosítás tekintetében. Mikor megnyugtattam őt, hogy az nem fordulhat elő és munkámért a teljes felelősséget vállalom, gyanúsítottnak újbóli kikérdezése, majd lakásukon újbóli házkutatás következett.

Ennek eredményét már a helyszínen nem várhattam be, mert a helyszínelést és az azzal összefüggő munkákat elvégezvén, alosztályomhoz be kellett vonulnom. Az őrsparancsnoknak elindulásomkor jelentettem, hogy mivel gyanúsított a bűncselekmény elkövetését tagadja és feltehető, hogy azt később sem fogja beismerni, lehetséges, hogy a helyszíni ujjnyomok fogják az egyetlen bizonyítékot képezni vele szemben. Ezért a bevétel után azonnal fel fogom küldeni a helyszíni ujjnyomokat és gyanúsított ujjnyomat-lapját az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz az azonosítás felülvizsgálása és megerősítése végett. Ez azért szükséges, mert az említett hivatal daktiloszkópiái osztályát ismeri el a bíróság illetékesnek az ujjnyomok azonosságának kimondására. Az eredményről az őrs telefonértesítést fog kapni.

Bevonulásom után az alosztályparancsnokom-

nak az esetet jelentettem. Az ujjnyomokat még aznap, azaz június 15-én, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz az alosztály felküldte. A hivatal a csendőrségi összekötőtiszt útján 16-án délelőtt már a gelsei őrsöt telefonon értesítette, megerősítve az általam megállapított azonosságot.

Az eset további fejleményeit a nyomozó járőr jelentéséből és elbeszéléséből ismertetem.

Az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivaltaltól kapott értesítés után gyanúsított még mindig tagadott, bár az őrsparancsnok közölte vele, hogy tagadásával szemben a bíróság a tetteségét a helyszíni ujjnyom alapján beigazoltnak látja s ennek alapján ítéletet is fog hozni. Nevezett ezek után is hajthatatlan maradt. A parancsnok még egy újabb házkutatásra határozta el magát. Ekkor már a községi előjárósága segítségével a gyanúsított édesanyja házában lévő konyhakertet is felásatták. A kerti föld felásása nem várt eredményre vezetett. A kert egyik szögletében az ásó egy zsákból formált kisebb csomagban akadt meg, melyet a földből kiemelve megvizsgáltak. A csomagban 1 kg. 25 dkg. füstölt-szalonna volt.

Kálmán gyanúsított a járőrnek arra a kérdésére, hogy az hogyan került a földre, beismerte, hogy azt ő ásta el, azt azonban tagadta, hogy a szalonnát lopta volna. Előadta, hogy azt, midőn az egyik éjjel a korcsmából hazafelé tartott, egy előtte ismeretlen ember vitte zsákban, ki amikor őt meglátta, futásnak eredt és a zsákot eldobta. Ő a zsákot hazavitte és a kertben elásta.

A járőr felbuzdulva a sikeren, megegyeszer a ház, főleg pedig a ház padlásának tüzetes átvizsgálásához fogott. A járőr tagjai most már a tűzfal tégláit is átvizsgálták olyképpen, hogy sorra vették az egyes téglákat, vizsgálva azokat, hogy meggyőződést szerezzenek, nincs-e a téglák mögött elrejtve a keresett pénz. Így fokozatosan alulról felfelé haladva, a járőr egyik tagja észlelte, hogy a ház tűzfalának egyik téglája meglehetősen lazán áll. Lassú mozgatás után a téglá helyéből könnyen kiemelhető volt. A kiemelés után egy lyuk tátongott a járőrtárs előtt, ki nem volt rest abba benyulni. Ezután kezét óvatosan kihúzva, ujjai között egy ruha és papírból összeállított göngyöleget tartott. A lazán összekötött csomagból pénzcsörgés hallatszott.

Rövidesen előkerült a tartalma is, 432 P 63 f.

Kálmán Péter a cselekmény elkövetését az előkerült bűnel hatása alatt beismerte és előadta, hogy a szalonnát is ugyanazon az éjjelen lopta Kecskés Mihály ottani lakos, hentesmester udvarán lévő húsfüstölőből. A cselekményt az általunk kidolgozott fellevezések szerint követte el. A helyszínt jól ismerte és egy alkalommal látta, hogy Verner sértett a vaskazetta kulcsát hová helyezi. Ez érlelte meg benne az elhatározást, hogy az üzletbe a pénz megszerzése végett be fog törni. Az ékszereket elővigyázatosságból nem vitte el, amint mondotta, tartott attól, hogy azok értékesítése könnyen árulója lehet. A törkés holszerzésére vonatkozóan nem adott hitelt érdemlő választ, mondván, hogy azt ismeretlen egyéntől vette.

Az udvarra a kert felőli kerítésen jutott be. Közvetlen a kerítés egyik oszlopa mellett. Mivel a

kerítés oszlopára lépett, ott semmi elváltozás nem jött létre. Az elmaradt elváltozást a száraz időjárás is elősegítette. Az üvegcserepek elrejtésére nézve azt adta elő, hogy mint büntetett előéletű ember, tudatában volt az ujjnyomok jelentőségének és azt abban a reményben tette, illetve rejtette el a szemébe, hogy itt a járőrök úgysem találják meg. Feltehető, hogy az üvegdarabon éppen az elrejtéskor maradt vissza a gyanúsított ujjnyoma.

A nagy alapossággal és szakszerűséggel lefolytatott nyomozásnál szembetűnő, hogy a járőrök csak ismételt házkutatással érték el eredményt. Szolgáljon ez tanulságnak arra, hogy miképpen kell a házkutatásnál eljárni. (Szerk.)

HALOTTAINK

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

Bede Sándor szakaszvezető (I. ker.), 1913—1919-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emlékét!

Hírek.

Magyar csendőr

elnevezéssel jelenik meg lapunk a mai számától kezdve. Az évtizedeken át viselt „Csendőrségi Lapok“ helyébe új felírás kerül a homlokára. Mondanunk sem kell, hogy ez a változás csak a nevére vonatkozik, lelkisége marad az, melyet hirdet azóta, mióta első betűjét leírták. Marad a becsület, a helytállás, a vitézség hirdetője, a nemzet iránti törhetetlen hűség és odaadó szolgálat szószólója. Marad a csendőr tanítója, nevelője és nemes szórakoztatója. Erről az útról nem tértünk le soha és nem térhet le ezután sem senki, aki az ország legmagyarabb és legkipróbáltabb testületének ír lapot.

A névváltoztatás Hazánk egyik legvésebb időszakára esik s mi éppen azt akarjuk kifejezésre juttatni vele, hogy a lap a magyar csendőré, aki nem ismer vést, nem kishitűséget és csüggedést, aki hívó lélekkel halad a magyar kálváriák útján, a nemzetért verejtékezők élén, tudva azt, hogy csak a kitartás vezet a győzelemre s tudva és hirdetve mindezekelőtt azt, hogy: „Nemzetünk szolgálatában meg lehet halni, de elfáradni — soha!“

Lehet, hogy a háborús helyzet nehézségei arra fognak kényszeríteni, hogy átmenetileg szüneteltessük a lapot, miként a múlt világ-háború egyik szakában is, de ha így is lesz, amikor újból megszólalunk, ez a lélek sugárzik változatlanul lapunk minden betűjéből.

KINEVEZÉS. Magyarország Nemzetvezetője **Finta József m. kir. altábornagyot 1944 november 1-ével a m. kir. csendőrség és rendőrség főfelügyelőjévé kinevezte.**

FONTOS RENDELETEK.

Magyarország Nemzetvezetőjének megszólítása.

(90.650/Elnökség. — 1944. számú körrendelet.) Magyarország nemzetvezetőjének címe: „Magyarország Nemzetvezetője“; megszólítása: „Nemzetvezető“. Az úr szó sem szóban, sem írásban nem használható! A Katonai Iroda címe: „Magyarország Nemzetvezetőjének Katonai Irodája“.

A Kabinet Iroda címe: „Magyarország Nemzetvezetőjének polgári irodája“.

„Hódolatteljes felterjesztés“ helyett értelem szerűen: „Előterjesztés Magyarország Nemzetvezetőjéhez“ irandó.

Az eddig használatban volt: „hódolatteljes, legkegyesebb, legmagasabb stb.“ kifejezéseket a jövőben mellőzni kell.

Megszólítások, címzések.

(85.187/Elnökség. — 1944. számú körrendelet.) A miniszterelnökség f. évi október hó 23-án kelt 3.723/M. E. I. sz. rendelete szerint a f. évi október hó 17-én tartott minisztertanács akként határozott, hogy a jövőben a közhivatali életben egyéb címek mellőzésével mindenki hivatali rangjának, illetőleg hivatali állásának vagy megbízatásának megnevezésével címzendő. (Pl. miniszterelnök úr, miniszter úr, tanácsos úr, felügyelő úr stb.)

A folyamodványokat az illetékes hivatalhoz vagy annak vezetőjéhez kell címezni.

Fentiek betartására az alárendelt parancsnokságokat és hatóságokat utasítom.

Tájékoztatásul közlöm, hogy honvédelmi személyek megszólítására és címzésére vonatkozólag — további intézkedésig — a Szolg. Szab. I. R. idevonatkozó határozványai továbbra is érvényesek.

A volt kormányzó arcképének és szobrainak eltávolítása, szobalajstromok kiegészítése.

(90.657/Elnökség. — 1944. számú körrendelet.) Az 1944. évi október hó 16-án tisztjéről lemondott vitéz nagybányai Horthy Miklós volt kormányzónak a korábbi rendeletek értelmében a honvédség által megszállott épületek helyiségeiben kifüggesztett arcképeit, valamint ott elhelyezett szobrait eddigi elhelyezésükből el kell távolítani és a továbbiakig megbízható módon tárolni

A Szolg. Szab. I. R. 154. pontjában előírt Szobalajstromokban az Előljárók neve: 1. vízszintes rovatában a „Legfelsőbb Hadúr“ megjelölése után a következő bejegyzést kell eszközölni: Szalasi Ferenc Nemzetvezető.

Öltözet egységesítése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr az egyöntetű öltözködés, valamint az idő komolyságához illő ruházatkodás érdekében a jelenlegi háború tartamára egységes öltözetűl a menő öltözetként előírt öltözetet rendszeresítette. E ruházat viselendő általában minden alkalommal, azonban kötelezően menetöltözetként, díszöltözetként és amidőn az egyöntetű öltözet külön el van rendelve. Előírt ruházati cikkek: ernyős tábori sapka, tábori barna zubbony, tábori barna lovagló nadrág, csizma, illetve fűzős csizma, akik részére ily csizma van rendszeresítve, köpeny (október 15-től április 15-ig), zöld ing és gallér, barna bőrkesztyű, derékszíj pisztolytáskával. Az itt nem említett alkalmakkor, tehát az eddig érvényben volt Öltözeti Táblázat szerinti társasági, egyszerű és kényelmes öltözet eseteiben viselésre megengedett ruházati cikkek: tábori barna pantalló, fekete cipő (cugos vagy fűzős), bőrlábszárvédő (fekete), fehér vagy világosbarna (drapp) inggallér, fehér kesztyű. Kihordandó ruházati cikkek, melyek az előbb említett alkalmakkor társasági, egyszerű és kényelmes öltözetnél az alább megjelölt időpontokig viselhetők: társasági sapka, (fekete tisztí, khaki tiszthelyettesi) 1945 december 31-ig, — fekete pantalló 1946 december 31-ig. Kard viselése azonnali hatállyal megszüntetendő.

Hadnagyavatás. 1944 november 15-én új hadnagyokat, köztük 17 csendőrhadnagyot avattak fel a Ludovika Akadémián. A Nemzetvezető képviselőiben Ternegg Kálmán vezérezredes köszöntötte az új hadnagyokat. A belügyminiszter képviselőiben Ládai István államtitkár jelent meg, csendőrtiszti küldöttség élén pedig vitéz Temesvári Endre vezérnagy, a m. kir. csendőrség felügyelője. Délben egytálateles bajtársi ebéden vettek részt az új hadnagyok s utána azonnal bevonultak csapataikhoz.

A felavatott új csendőrhadnagyok: vitéz Gergő Béla, Petőcz László, Bartha Károly, Szabó Gellért, Kéry Kálmán, Körössy József, vitéz Pásztóhi Levente, Simonyi István, vitéz Viczián Béla, Magyary Miklós, Zufalvy György, Okányi Zoltán, Melczér János, Polgár Dániel, Urbánfy Jenő, Szentkláray Norbert Szilvák Endre.

Beosztás. A m. kir. honvédelmi minisz'er úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — *Eperjessy István g. alezredest főnök helyettesi minőségben* a csendőrség központi gazdasági hivatalához osztotta be.

Várakozási illetményekkel szabadságolás. A m. kir. honvédelmi miniszter úr dr. M. Nagy Zoltán várakozási illetményekkel szabadságot g. főhadnagyot, az újlag megtartott felülvizsgálat eredménye alapján, mint jelenleg alkalmatlant, 1944 november 1-től számított további 6 hó tartamára várakozási illetményekkel szabadságolta.

Csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerületben: Hódossy Boldizsár szakaszvezető és Száraz Mihály psz. csendőr együtt 5 P, Tóth Béla őrmester és Bihari Pál szakaszvezető együtt 5 P feljelentési és tettenérői jutalékban részesültek. A jutalékokat felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra, amit a honvédelmi miniszter úr elfogadott.

Csendőrségi Közlöny. 45. szám. Különleges légvédelmi szolgálat tartamának meghosszabbítása. Rögöntőbíráskodás újabb kiterjesztése és kihirdetésének elrendelése. Közlekedési ügyeknek a hadviselés érdekében való szabályozása. Kiiűrés kormánybiztos hatáskörének kibővítése. Különleges közüzemügyi szabályok hatályának az ország egész területére kiterjesztése. A belügyminiszter lakásügyi hatáskörének a közellátásügyi miniszterre ruházása. Erődítési munkálatok elvégzéséhez szükséges ingatlanok igénybevétele. Szeszitalok kiszolgáltatásának korlátozása. Színházak, mozgófényképezéshez szükséges ingatlankok igénybevétele. Nyúlőr, szarvasbőr, dämvdabőr és őzbőr forgalmának korlátozása. Az 1944. év negyedik negyedében használható gépiáramú adójelek. Legénységi állományú egyének utazása a MÁV. II. és I. kocsiosztályán. Tszteletadás, külső megjelenés stb. rendezése a honvédségen belül.

Ki tud róla? Az alább felsorolt csendőrségi személyek vagy családtagjaik hozzátartozóikat keresik. Kérünk minden bajtársat, aki a keresettekről valamit tud, közölje a megadott címekre, hogy a családok mielőbb egymásra találjanak.

Gaál Béla főtörzsőrmester, berecki őrsparancsnokot keresi felesége, aki Szombathelyen, a Csendőrlaktanyában C. épület II. emelet 7. alatt lakik;

Györfi János pécsváradói őrsbeli törzsőrmester keresi feleségét, László nevű fiát és Olivia nevű leányát, akik 1944

szeptember 9-én Ujvidékről Balkány községbe távoztak a légitámadások miatt;

Helmeccz László szakaszvezető, Tábori posta: B. 992., keresi feleségét, aki Hosszúpályi községbe szüleinél lakott. Kéri különösen a hosszúpályi őrsbeli bajtársakat, hogy ha tudnak valamit feleségéről, közöljék vele;

Dandó Sándor borgóprundi őrsbeli szakaszvezetőt keresi Kovács Boriska, Budapest, VII., Hársfa-u. 45., fsz. 1.;

Dékány Sándor szarvasi őrsbeli törzsőrmestert keresi felesége, aki Szekszárdon, Wossinszky-u. 21. szám alatt Orbán Lajos alhadnagy családjánál tartózkodik;

Szabó Lajos honvéd feleségét, szül. Szabó Erzsébetet és kiskorú gyermekét, akik Szinerváraljáról menekültek, keresi Szabó Sándor főtörzsőrmester, Balassagyarmat, csendőrség;

Piroska István örkenyi őrsbeli szakaszvezetőt keresi menyasszonya, Balogh Margit, Keszthely, Pozsonyi-út 6

Tóth Sándor főtörzsőrmester, Szombathely, Kossuth Lajos-u. 7. sz., keresi feleségét és fiát, akik Izsákon laktak és onnan valószínű eltávoztak;

Fenyő János munkácsi őrsbeli főtörzsőrmestert keresi felesége, aki Mohora (Nógrád m.) községben tartózkodik. Ugyancsak keresi **Mészáros István** técsői őrsbeli törzsőrmestert is;

Tóth Imre szőregi őrsparancsnokot keresi felesége, aki Bánréve Ujtelepen tartózkodik;

Vágó József szentesi őrsbeli törzsőrmestert keresi felesége, aki Pápan, Gyurácz Ferenc-u. 14. sz. alatt tartózkodik;

Saruss János őrmestert, aki előbb a gyergyószárhegyi, majd a mádalfalvai őrsön teljesített szolgálatot, keresi dr. Mihalik Béla ügyvéd, Losonc;

Kalocsai István főtörzsőrmestert keresi felesége, aki Kaszás János erdésnél Kőhidgyarmat, Rigópusztán tartózkodik;

Jénaki András kisteleki őrsbeli szakaszvezetőt keresi húga, Jénaki Erzsébet, Érsekújvár, Kórház-u. 6. sz.;

Sipos István szabadkai őrsbeli főtörzsőrmestert és családját keresi Sipos Illés v. törzsőrmester, Pápa, csendőrség;

Fecske Lajos biharkeresztesi őrsbeli őrmestert, továbbá családját keresi Szentesi Pál nagyvárad vasúti őrsbeli őrmester, akinek címe: Nagykanizsa, Kisfaludy-u. I/b. Vasúti különítmény;

Mánási Pál ny. áll. főtörzsőrmester, aki Nyiregyházáról Vértesszőlőre, 242. szám alá költözött, keresi fiát, ifj. Kálmán Jánost, aki október 18-án Nyiregyházáról katonai szolgálatra Szentendrre távozott;

Palocsay István főhadnagyot és Palocsay Zoltán hadnagyot keresi Palocsay György III. évf. akadémikus, Körömd;

Csomós József kásonyújfalusi őrsbeli főtörzsőrmester keresi felesége. Címe: Iregszemcse;

Horvát őrmestert, aki a ratosnyai őrsre volt beosztva, keresi volt őrsparancsnokának, Szabó Pál főtörzsőrmesternek felesége. akinek címe: Hencse (Somogy m.);

Mágori Sámuel tornyiszentmiklósi őrsbeli őrmester keresi a Szegedről eltávozott húgát és annak férjét, Szűcs János tsz. szakaszvezetőt, aki Szegeden az 5. honv. élelmezőraktárban teljesített szolgálatot, továbbá öccsét, Mágori Sándor tsz. szakaszvezetőt, akinek legutóbbi címe: Tábori posta: P. 828. sz. volt;

Veress János törökszentmiklósi őrsbeli törzsőrmestert keresi felesége, kinek címe: Ács, Fő-u. 269. sz. (Komárom megye).

Székely Márton alhadnagyot, marosvásárhelyi szakp-k-t keresi fia. Címe: Alsólendva, karp. honv. kiképző táb. pság.

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat! mert művészi értékek, olcsók és jövőben nem lesznek, mert az emlékbizottság a háborúban és békében hősi halált halt csendőrök emlékének megőrzésére fordítja.

Csak kifogástalan árút

szállított eddig hirdethetnek lapunkban. Erre az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik eddig kifogása maradt fel, ez a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közöljék velünk kifogásukat, hogy az egyes esetekben törőlhessük; hirdetőink sorából az illető cédget.

BAJTÁRSAINK FIGYELMÉBE! Szerkesztőségünk átmenetileg Szombathelyre települt. A lapnak szánt postai küldeményeket kerjük ezután a következő címre: „Magyar csendőr” szerkesztőségének, Szombathely, csendőrlaktanya.

Amint az előző számunkban már közöltük, a lap egyelőre havonta csak egyszer jelenik meg. Különböző nehézségek miatt a címváltozásokat egyelőre nem vehetjük figyelembe, ezért kerjük bajtársainkat, hogy az áthelyezett és elvezényelt bajtársak lapját azonnal továbbítsák a távollévők után, ha pedig nem tudják ezek címét, adják át annak, aki újonnan vonult be az őrsre és nem kapta meg saját példányát. Az esetleg fennmaradó példányokat osszák szét az átvonuló bajtársak között, vagy küldjék be ebből a célból a szarnyparancsnoksághoz. A kerületi parancsnokságok állomáshelyére annyi példányt küldünk, hogy a visszavonult bajtársak is eljuthassanak hozzájuk a lapjai.

A befizetéseket a „Magyar csendőr” 25.342. számú postakapcsolati csekk számlájára kerjük küldeni.

Az 1945. évi csendőrségi zsebkönyvet nem adjuk ki, árának levonását kerjük mellőzni.

Kérem. Horváth Kálmán alsófernezei őrbeli őrmester, aki tábori szolgálatra volt vezényelve, súlyosan megsebesült és jelenleg Rábapordány (Sopron m.) Erzsébet-u. 70. szám alatt tartózkodik, kéri volt őrsbeli bajtársait, közzéjék vele címüket és azt, hogy az alsófernezei őrsön maradt magántárgyait, csendőrládáját, írógépet és kerékpárját elszállították-e és hová?

A peresenyi őrsöt kéri Szathmáry Károly százados, hogy sürgősen közölje vele, hová irányították azt a vasúti vaggont, melyben magánholmija az őrs felszerelésével együtt indult el Ungvárról október 20-án. Ugyanazon vaggónban kísérőként útbaindult Kléber János psz. szakv.-tól, vagy aki a vaggónról, illetve magánholmijáról tud, távirati értesítést kér az alábbi címre: Budapest, I., Orvos-utca 11. szám.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek próbaszolgálatos tizedessé a budapesti I. kerületben: Baki János, Majláth Bálint, Farkas Lajos; **a szombathelyi III. kerületben:** Mészáros László, Simon József III., Gálos Géza, Petrás Mátyás, Németh Jenő, Kálmán József, Pető Károly, Vass József III., Buzsa András, Friderics István, Gündöcs Gyula, Győri József, Hegedüs József, Kovács József I., Majsza István, Nardai János, Németh Imre I., Sárfi Béla, Tatzl István, Takács István, Tamás Lajos, Török János, Varga József IV., Vernel Márton, Benkő István, Borda István, Csóka Sándor, Eszes István, Földesi Sándor, Geröly László, Karácsony Sándor, Nyikos István, Perteleki Sándor, Sebes ény József, Sebestyén Ferenc, Szegő Lajos, Szekeres Lajos, Balogh Mihály, Kazinczi Zoltán, Szabó István VIII., Göndör István, Bedekovics Ferenc, Dévai Ferenc, Horváth Ferenc VII., Kocsis János, Kovács Sándor II., Orbán József III., Peitli Ferenc, Pörnczi István, Sinkó László, Tóth Lajos II., Ughi Dezső, Varga Boldizsár, Zseli Ferenc, Adorján Károly, Böröczki Károly, Halál József, Thász Dezső, Kiss Jenő, Kovács József VII., Kránitz László, Major István, Riba Kálmán, Kovács János III., Nagy Kálmán II., Sáringcr Péter, Csorba Ferenc, Kovács János II., Horváth Ferenc VI., Kalmár József, Nagyevőrey Sándor, Varga Vilmos, Jakus Jenő, Szücs Imre, Bencsik József, Horváth Imre I.; **a pécsi IV. kerületben:** Szabó Ferenc III., Hidasi György, Konkoly István II., Körmendi György, Jordán János, Mikolics György, Zsimoly János, Papp Antal, Schmidt Mátyás, Filioovics Mihály **a szegedi V. kerületben:** Szénási György, Nagy István V., vitéz Dékány Ferenc, Hajnal József II., Nagy József IV., Domján Lajos, Csada Antal, Schröder András, Répás Mihály, Hegedüs Lajos, Bozsity Iván, Nyerges István, Horváth Károly II., Kozma Jenő, Molnár Imre III., Ballán Ferenc, Kátai Mihály, B. Bata Miklós, Korom János, Horváth Antal, Dudás

Lajos; **a kassai VIII. kerületben:** vitéz Kocsordi Endre, Majoros Bálint, Rompa András, Tóth Illés próbaszolgálatos őrzető; **próbaszolgálatos őrzetővé a budapesti I. kerületben:** Sárközi Balázs, Balogh Sándor, Cziczere Balázs, Laczkó Béla; **a szombathelyi III. kerületben:** Zimits Dezső, Tarfarkas Imre, Dömjén Kálmán, Megyimórecz Márton, Ódor János; **a pécsi IV. kerületben:** Killer József, Kiss Mihály I., Szakács István, Kovács Ferenc VI., Molnár Sándor próbaszolgálatos csendőr.

Véglegesítették az alábbi szakaszvezetőket az előirt próbaszolgálati idő letelte után. A budapesti I. kerületben: Takács Sándor II., Káplár János, Gecser József, Darók Sándor, Garami József, Németh Imre, Vida István; **a szombathelyi III. kerületben:** Kovács Ferenc II., Süle Vince, Pap Jenő, Tarr Zsigmond, Bojócz Lajos, Németh István II., Megyesi János; **a pécsi IV. kerületben:** Major János, Pályi Bálint, Pusztai Ferenc, Varga Sándor I., Horváth Zoltán, Bóka József, Farkas Antal, Spanics László, Zóka József, Hegyesi Sándor, Antalics Lajos, Magyar Lajos, Németh István II., Németh Sándor III., Piszter József, Módlí István, Horvath Gyula V., Kisborsó József, Kovács Kálmán, Forró József, Tóth László III., Barna István, Bödecs Károly, Kincses Károly, Cs. Szántó Imre; **a szegedi V. kerületben:** Fülöp Árpád, Szalai István; **a kassai VIII. kerületben:** Bálint Imre, Farkas Sándor, Kaczur Mihály, Kéri József, Macsár Gyula, Németh András III., Pongrácz János, Kozák András, Csikós Sándor.

Házasságot kötöttek. Csányi Károly g. alezredes és Király Margit Budapesten, Patty Miklós főhadnagy és Kadnár Klára Csepregen; **a budapesti I. kerületben:** Bocsi Imre törzsőrmester és Tóth Valéria Budapesten, Rác József őrmester és Ország Mária Ujhartyánban, Bucs Géza szakaszvezető és Nagy Vilma Bián, Csannai József őrmester és Gemeiner Erzsébet Maglódon, Nemes Gere Kálmán főtörzsőrmester és Veres Ilona Vitkán, Kósa János II. őrmester és Somogyi Ilona Budapesten, Szabó Mihály II. őrmester és Olsvári Magdolna Gacsályon, Kiss Kálmán II. őrmester és Halász Ilona Győrben, Záhonyi József őrmester és Vadkerti Rozália Vadkerten; **a szombathelyi III. kerületben:** Szentpéteri Mihály őrmester és Oletics Ilona Muraszentmártonban; **a szegedi IV. kerületben:** Lovász Imre őrmester és Bán Viktória Ókérén, Szántó József szakaszvezető és Patócs Margit Csánytevéren, Abafalvi József őrmester és Barta Emilia Tiszakürtön, Básti Lajos szakaszvezető és Csernák Mária Jánoshalmán; **a kassai VIII. kerületben:** Kalotai Vince őrmester és Török Gizella Szajolban.

Született. Dr. Decleva Dénes századosnak Erzsébet Mária Agnes leánya, dr. Naszvadi Mihály g. főhadnagynak Gvörög fia, Juránvi Antal zászlóshelyettesnek Ilona Teréz leánya; **a budapesti I. kerületben:** Hargitai János főtörzsőrmesternek János István fia, Hortobágyi Béla törzsőrmesternek Béla László fia, Harcos Jenő törzsőrmesternek Ákos Jenő László fia, Szabó Béla őrmesternek Béla Sándor fia, Mózes József őrmesternek Ilona Erzsébet leánya, Fördös András őrmesternek Csaba András fia, Besenyi Lajos v. törzsőrmesternek Lajos Csaba fia; **a szombathelyi III. kerületben:** Dohi Gábor szakaszvezetőnek Gábor László fia, Telekesi István őrmesternek István fia, Monostori Ernő őrmesternek Ernő fia; **a pécsi IV. kerületben:** Bérczes György főtörzsőrmesternek Ferenc fia, Takács István II. törzsőrmesternek Irbolya Mária leánya, Lakat Lajos őrmesternek Lajos István fia, Csónka Gyula őrmesternek Irén Ilona leánya, Fonvó Lajos őrmesternek Lajos János fia, Zánthó Ferenc őrmesternek Gabriella leánya, Tari János törzsőrmesternek Árpád fia, Alföldi János II. törzsőrmesternek István fia; **a kassai VIII. kerületben:** Tukaics Mihály főtörzsőrmesternek Eva Dóra leánya, Tóth János V. vizsgázott törzsőrmesternek János fia.

Halálozás. Darvas András főtörzsőrmester Endre fia Kassán, Győr István őrmester István fia Budapesten meghalt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átsziszolálásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelölt közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelölt közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomatni nem szabad azokat.

Közlemények kiölynyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerinti készíti el.

Minden hozzáunk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelleg alatt. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjegyű számot választani. Aki jellegét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levéiben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzáunk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, trójkuról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtiszteknél, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrtiszteknél részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Magyar csendőr” 25.342. számú postatakaréknépzési csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles jelölni közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevét, rendfokozatát a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

Sz. P. főtörm. neje Hencse. A Ratosnyán Horváth őrmester bútorával egy vasúti szállítmányként feladott és Szigetvárra irányított bútor után elsősorban Szigetváron kell érdeklődni. Kérje meg levélben a szigetvári őrsöt, állapítsák meg, vajon a szállítmány megérkezett-e oda. Horváth őrmester Szigetváron lakó hozzátartozóit is kérdezzék meg. Ha a szállítmány Szigetvárra nem érkezett meg, úgy arról csak a Máv.-tól kaphatna felvilágosítást. Ebben az esetben az ottani vasúti állomásfőnökségre kérje meg, hogy hivatalos úton kísérelje meg a szóba jöhető vasútállomások útján az érdeklődést a szállítmány sorsa iránt. Mai számunkban a Hírek rovatban közöljük azt a kérését, hogy Horváth őrmester közölje jelenlegi címét.

Remény. Mai számunk Hírek rovatában felhívtuk alsófernezei őrbeli bajtársait, lépjenek érintkezésbe önnel és értesítsék, mi történt az őrsön maradt tárgyaival.

Székvar. 1. Az 508.851/XX.—1944. számú belügyminiszteri rendelet értelmében a következőkre van igénye: havi-

zöld és csendőrségi pótdíj, valamint a nyugellátás közötti különbözet címén: havi 70 P., élelmezési pénzátalány: havi 84 P., természetbeni elszállásolás, kincstári ruha és felszerelés. 2. Nem terjed ki.

P. Sz. K. szakv. Rákoscaba. Nem írta meg, hogy hivatásos vagy nemtényleges viszonybeli-e, valamint, hogy kórházi ápolása idején honvédségi vagy csendőrségi ellátásban állott-e? Ha illetményeit csendőr gazdasági hivatal folyósította, akkor a kórházi ápolás minden napjára 3 pengőt vonhatott le, ehhez pedig a kincstár minden napra még 2 pengőt fizetett. Vagyis a napi ápolási költség, melyben az étkezés is benne van, összesen 5 pengő. Öntől tehát 30 napos hónapban 90 pengőt, 31 napos hónapban pedig 93 pengőt vonhattak le.

Ny. G. őrm. Feketepatak. Ha még most is honvédségi ellátásban áll, ahhoz a hátszaki honvéd gazdasági hivatalhoz kell forduljon, amelyiknél illetményeinek visszahagyására felhatalmazást (Nyilatkozatot) adott, tehát amelyik a bátyja kezéhez fizette ki az illetményeit. Ha azonban a kórházból történt kibocsátása napjával visszaadták a székeljudvarhelyi osztály gazdasági hivatal élelmezésébe, úgy — mivel a székeljudvarhelyi osztály gazdasági hivatal nem működik — a jelenlegi tartózkodási helye szerint illetékes osztályparancsnokságnál jelentkezék illetményei folyósítása végett. Címváltozását rendezték.

Reménykedő. Nincsen olyan szabály, amelynek alapján bármelyik őrsöt kötelezni lehetne arra, hogy a menekült őrsök raktározott, és valószínűleg a részükre fenntartott élelmiszerkészlethől bárki számára kiutaljanak. Ezt csak közös megegyezéssel lehetne megtenni. Ha ezt így nem tudják megoldani, forduljon a községi előlíraórsághoz, hogy mint ellátatlant, utvanúgy részesítsék közellátásban, mint a község többi ellátatlant. Férje címe utáni érdeklődését mai számunk Ki tud róla? rovatában közzétettük.

F. Nagy József tvsz. Irodatiszt. Jellegileg nem a lapunkba való. Első kérdésében úgy hisszük, tévesen látja a dolgot. Nincs abban semmi megalázó, ha egy kisebb rendfokozatú tényleges és magasabb rendfokozatú nemténylegesnek járőrvezetője. A csendőrség teendői állandóan bővülnek, újabb és újabb rendelkezések és egyben a szolgálatra vonatkozó törvények és rendeletek állítják igen változatos és nehéz feladatokat elé a csendőrt. Ezeket a követelményeket csak a tényleges ismerhet, akinél a szolgálatteljesítés folytonosságában szünet nem következett be. Addig tehát, amíg ezeknek az új ismereteknek megszerzésére alkalma nincs, a saját érdekében is áll, hogy a járőrvezetői felelősségtől mentesüljön mindaddig, amíg a szükséges gyakorlati ismereteket újból megszerzi. 2. Állami vagy közszolgálati alkalmazott katonai (csendőrségi) szolgálati idejük alatt, — ha polgári állásuk után családi pótlékra esélyként jogosultak, az 5700/1940. M. E. sz. rendelet értelmében illetményeszerű családi pótlékukat a polgári illetményüket számfelítő hivataltól kapják tovább is. Hadiszegélyre a valóságos őrmester és ennél magasabb rendfokozatú tiszthelyetteseknek a 70.000/eln. 22—1942. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében nincs igényük.

Csomós Józsefné. Férje utáni érdeklődését mai számunkban a Hírek rovatban közöltük. Illetékes gazdasági hivatalának jelenlegi tartózkodási helyét nem tudjuk, de illetmény előfizetést kérhet a írszámcssei őrs illetékes osztály-gazdasági hivatalától. Az ehhez szükséges tennivalókat az ottani őrs elvégzi a f. évi 41. számú Csendőrségi Közlönyben közölt erre vonatkozó belügyminiszteri körrendelet alapján.

Tóth Imréné, Bánréve. Férjének a vasútra feladott ládája ügyében csak a Máv tudhat felvilágosítást adni. Kérje meg az ottani vasútállomás főnökét, hogy a férje által feladott láda sorsa iránt az illetékes vasúti állomásfőnökségeknel érdeklődiék. Mi sajnos nem tudunk ennek utána járni. Férje keresése ügyében mai számunkban a Hírek rovatban közleményt tettünk közzé.

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPESZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134.178

Művészi kiváló fényképek, icbléképek, cccucrell, ccclestmények,
levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek

SORSJEGYET
Kalonay Árpád
sorsjegytársulat elnöke
Bpest, VIII., József-utca 28
vásárolja.

A Csendőrlegénységi Ellátásban Részesülők Betegsegélyző Alapja (CSERBA) szolgáltatásainak újabb szabályozása.

(Folytatás.)

A nemibetegségek elleni gyógyszerek költségeinek megtérítése.

38. §.

(1) Az 1940. VI. tc. 24. §-ában megjelölt nemibetegségben (vérbaj, kankó, lágyfekély és a lymphogranuloma inguinale fertőzőképes vagy fertőzőképességre gyanús esetei) szenvedő igényjogosultak, amennyiben kórházi kezelésben nem részesülnek, e betegségük gyógykezelése céljából szükségessé váló gyógyszereket a 39. §-ban foglaltak szerint szerezhethetik be és a beszerzett gyógyszerekért kifizetett összeg megtérítését a beszerzéstől számított 90 napon belül a belügyminisztertől kérelmezhetik.

(2) A kérvényt az illetékes csendőrkerületi vezetőorvos (9. § (2) bek.) útján kell benyújtani, aki azt véleményével ellátva a belügyminiszterhez terjeszti elő. A kérvényhez csatolni kell a háziorvos által írt és a honvéd gyógyszerertárban kiváltott vényeket, valamint a kezelőorvos igazolását arra vonatkozólag, hogy a kérelmező milyen nemibetegségben szenved és hogy a beszerzett gyógyszerekkel a beteget gyógykezelte.

(3) A nemibetegségek elleni gyógykezeléshez felhasznált gyógyszerek beszerzési költségét a belügyminiszter az igényjogosult betegnek folyósítja.

Kedvezményes gyógyszerellátás.

39. §.

(1) Az igényjogosultak a CSERBA háziorvos által — a részére kiadott CSERBA gyógyszerrendelési utasítás rendelkezéseinek figyelembevételével — a CSERBA vénykönyv (46. §) lapjain rendelt gyógyszereket és (sebészeti) kötőszereket a m. kir. honvéd (továbbiakban: honvéd gyógyszerertár), illetőleg közforgalmú (polgári) gyógyszerertárakból kedvezményes áron szerezhethetik be.

(2) Ha az igényjogosult lakóhelyén honvéd gyógyszerertár van, az igényjogosult a „H. 20. Gyógyszerárzsabás a m. kir. honvédség számára” című szolgálati könyv 10. pontja szerint kiszolgáltatható gyógyszereket

(sebészeti) kötőszereket csupán a honvéd gyógyszerertárban jogosult beszerezni. A közforgalmú gyógyszerertárban beszerzett ilyen gyógyszer és (sebészeti) kötőszerszert árát az igényjogosult teljes egészében a sajátjából tartozik megfizetni, ha csak a háziorvos a gyógyszer és (sebészeti) kötőszerszert beszerzését a vényen sürgősnek nem jelzi. Az ilyen gyógyszerek és (sebészeti) kötőszerszerek beszerzésénél a (6) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Azokat a gyógyszereket, amelyeket a honvéd gyógyszerertárak a „H. 20. Gyógyszerárzsabás a m. kir. honvédség számára” című szolgálati könyv 10. pontja szerint nem szolgáltatathatnak ki, az igényjogosult azokban a helyiségekben is a polgári gyógyszerertárakból szerezhetheti be, ahol honvéd gyógyszerertár van. A beszerzésre a (6) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Ha az igényjogosult lakóhelyén nincs honvéd gyógyszerertár, az igényjogosult a gyógyszerertár és (sebészeti) kötőszerszert a közforgalmú (polgári) gyógyszerertárakból szerezhetheti be. A beszerzésre a (6) bekezdés rendelkezéseit az irányadók.

(5) A honvéd gyógyszerertár a „H. 20. Gyógyszerárzsabás a m. kir. honvédség számára” című szolgálati könyvben felsorolt hivatalos gyógyszereket és (sebészeti) kötőszerszereket az említett szolgálati könyvben meghatározott módokat mellett szolgáltatja ki az igényjogosultaknak. A honvéd gyógyszerertár által kiszolgáltatót gyógyszerek és (sebészeti) kötőszerszerek költségeit a CSERBA nem téríti meg.

(6) Az igényjogosult a magisztrális gyógyszerek, a Formulae Normalesben felvett vényminták, a Nostra készítmények, valamint az összes nemibetegség elleni gyógyszerek — a 260.500/1934. B. M. számú rendelet értelmében kedvezményes munkadíj tételek és egyszerű edényzet árának felszámításával árszabványozott — árának 50%-át, a gyári csomagolású ú. n. „egységes” kiszerelt gyógyszerek és gyógyszerkülönlegességek, valamint a (sebészeti) kötőszerszerek árának pedig 75%-át a gyógyszer kiszolgáltatása alkalmával közforgalmú (polgári) gyógyszerertárnak a sajátjából tartozik megfizetni, míg a fennmaradó 50, illetőleg 25%-ot a CSERBA téríti meg a közforgalmú (polgári) gyógyszerertárnak.

Fizikális és vízgyógyintézeteki kezelésre segély.

40. §.

(1) Az igényjogosult családfe és családtag részére a CSERBA terhére költségmegtérítés adható röntgen-

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLYSORSJEGYET TÖRÖK BANKHÁZNÁL
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.

PALLADIS R. T.
Csendőrségi felszerelési cikkek írószerszerek és papír raktár.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. II. EM.
Távbeszélő: 120-013.

Egyenruházati cikkek SZABÓ LÁSZLÓ-nál
BUDAPEST, IX., MESTER-ÚT 38. Pontos postal kiszolgálás.

PAPIR, ÍRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány, EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS
szükségletünket szerezzük be **CSERFAI ISTVÁN-tól**
BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 per. Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

mélybesugárzás, közeli besugárzás, rádiumkezelés, zander, szénsavas fürdő, iszapgöngyölés és iszapfürdő igénybevétele esetén.

(2) A fizikális és vízgyógyintézeteki kezelés segélyezésére irányuló kérelem előterjesztésére a 12/a. számú melléklet szerinti „Fizikális és vízgyógyintézeteki kezelésre segély” elnevezésű űrlap szolgál. Az űrlap I. rovatát bármely orvosnak a fizikális és vízgyógyintézeteki kezelés szükségességét megállapító igazolása alapján a CSERBA háziorvos, a II. rovatát a csendőrkerületi vezetőorvos, a III. rovatot a vízgyógyintézet orvosa, a IV. rovatot pedig a családfe tölti ki.

(3) Röntgen mélybesugárzás és rádiumkezelés segélyezése iránti kérelem előterjesztésére a 12/b. számú melléklet szerinti „Röntgen” mélybesugárzásra és rádiumkezelésre segély” elnevezésű űrlap szolgál. Az űrlap I. rovatát a CSERBA háziorvos, a II. rovatát a kezelést végző szakorvos, a III. rovatát a csendőrkerület vezetőorvosa, a IV. rovatot a kezelés befejezése után a szakorvos, az V. rovatot pedig az igényjogosult családfe tölti ki.

(4) A (2) és (3) bekezdésben előírt módon kitöltött űrlapot a segély engedélyezése céljából a kezelés befejezésétől számított 30 napon belül közvetlenül a belügyminiszterhez kell előterjeszteni. A segély összegére a belügyminiszter külön rendelete az irányadó. A kezeléssel kapcsolatban felmerült ellátási és utazási költségek fedezésére a CSERBA terhére segély (megtérítés) nem jár.

Betegszállítási költségmegtérítés.

41. §.

(1) Az igényjogosult családfe és családtag után a kórházi (klinikai) ápolás igénybevétele esetén felmerült betegszállítási költségek a CSERBA terhére elszámolhatók. Ilyen költségmegtérítés csak abban az esetben adható, ha a fekvészállítás szükségessége orvosi szempontból indokolt volt.

(2) A betegszállítási költségmegtérítés engedélyezésére irányuló kérelmet a 13. számú melléklet szerinti „Betegszállítási költségek” elnevezésű űrlapon kell előterjeszteni. Az űrlap I. rovata a kórházba (klinikára) szállítás esetén, a II. rovata a kórházból (klinikáról) való elszállítás esetén töltendő ki. Az I. rovatban a CSERBA háziorvos, a II. rovatban annak a kórháznak (klinikának) orvosa igazolja a fekvészállítás szükségességét, amely kórházból (klinikáról) a beteget elszállították, a III. rovatot az igényjogosult családfe tölti ki.

(3) Rendszerint csak a beteg lakóhelyéhez legközelebb eső és a betegség nemének megfelelő kórházba való szállítás költségei téríthetők meg. Indokolt esetben a belügyminiszter e rendelkezés alól kivételt tehet.

(4) A betegszállításhoz elsősorban a mentőegyesületek gépkocsijait kell igénybevenni. Amennyiben mentőegyesületi gépkocsi nem állna rendelkezésre, fekvészállításra alkalmas bármilyen szállítóeszközt igénybe lehet venni. Utóbbi esetben az igényjogosult a felmerült betegszállítási költséget a szállítóeszköz tulajdonosának megfizetni tartozik.

(5) Ha a beteg szállítását mentőegyesületi gépkocsi végezte, a (2) bekezdésben említett űrlapot a vonatkozó számla és a szállított beteg átvételét igazoló elismervény csatolása mellett a mentőegyesületnek, ellenkező esetben pedig az érdekelt CSERBA igényjogosult családfe (hozzátartozónak) kell a szállítás megtörténtétől számított 30 napon belül közvetlenül a belügyminiszterhez előterjeszteni. Az igényjogosult részére a szállítási költségmegtérítés a CSERBA terhére csak abban az esetben engedélyezhető, ha a szállítási költség kifizetését a szállítást végző vállalkozó a számlán elismerte.

(6) A betegszállítási költségmegtérítést a belügyminiszter utalványozza, és pedig a mentőegyesületek gépkocsiján végzett betegszállítási költségekért az érdekelt mentőegyesületnek, a más szállítóeszközökön történt betegszállítási költségeit pedig az igényjogosult családfe (hozzátartozó) részére.

Gyermekágyi segély.

42. §.

(1) Az igényjogosult családfe, ha gyermeke születik, gyermekágyi segélyben részesülhet.

(2) Ikerszületés esetén mindegyik újszülött után jár gyermekágyi segély, épügy halvaszületés esetén, valamint akkor is, ha a gyermek az atya elhalálása után született.

(3) A gyermekágyi segélyt az igényjogosult családfe, utószülötteknél az ellátásban részesülő özvegynek kezébe kell kifizetni. Ha azonban a családfe a gyermek születése idején nem él a feleségével közös háztartásban, a gyermekágyi segély annak kezébe fizetendő ki, aki a szüléssel kapcsolatos kiadásokat igazoltan viselte.

(4) Gyermekágyi segély fejében az első és második gyermek születésénél 120 (Egyszázhusz) pengőt, a harmadik gyermek születésénél 150 (Egyszázötven) pengőt, a negyedik gyermek születésénél 180 (Egyszáznyolcvan) pengőt, az ötödik és a többi gyermek születésénél 200 (Kétszáz) pengőt lehet a CSERBA terhére folyósítani.

(5) A gyermekágyi segély folyósítása iránti kérelmet a születéstől számított 30 napon belül közvetlenül a belügyminiszterhez kell előterjeszteni s a kérvényhez a születést tanúsító hatósági igazolványt („Értesítést”) vagy a születési anyakönyvi kivonatot kell csatolni. A gyermek születésével kapcsolatban esetleg igényelhető más szolgáltatások (pl. műteti segély, stb.) engedélyezése iránti kérelmet a vonatkozó szakaszokban foglaltak szerint kell előterjeszteni.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 18.
Felelős: Györfy Aladár igazgató.

Kedvezményes ártétele
Jó Bútor Bertalanné
bútoráruháza
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. S. Telefon: 228-181.
Vidékre árajánlatot küldünk.

Forraláshoz, melegítéshez, főzéshez veszélytelen a **CEROLUX** SZILÁRD ÉGŐTABLETTA
Denat. spirítusz helyett. Kapható drogériákban, fűszer- és festéküzletekben.